

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.
Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/8 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Tolsztoj.

Budapest, szeptember 16.

A szerelem, bor és kártya örömeiről nehéz volt lemondania Nikolajevics Leonak. A bort birta, a kártyára tellett neki, a szerelem még mosolygott feléje, amikor mind e földi hívságokról lemondott. Társasága Oroszország elhíje volt, a birtokairól dőlt feléje a pénz és az asszonyok körül akkora szerencséje volt, hogy Galiczin hercegnő trombitásnak öltözve osont utána a sebastopoli táborba, Dolgorucki hercegisasszony a cárné előszobájából szökött meg vele és II. Sándor cár nagyon sokat veszekedett miatta a feleségével. Nikolajevics Leo tehát kivette a részét mindama gyönyörűségekből, melyek az ő korabeli orosz férfiak megadattak, tobzódt az italtban, a játékokban és a tiltott szerelmben, s mikor mindezt megelégtelte, letette a fényes tüzetű ruhát és elment csordapász-tornak egy kis faluba.

Azóta Nikolajevics Leo, akinek e héten ötvenéves írói jubileumát ünneplik az emberek, a világ tudomása szerint zubzonyban és bocsorban jár, a szakállát és haját nem nyírhatja, megölel minden embert, aki hozzá ellátogat, mindegy neki, ha utszéli koldus, vagy ha maga a cár. A szelidellkü Miklós cárnak ugyanaz az ölelés járt ki tőle, mint a szegény parasztnak. És zubzonyban jár a lelke is, nem nyírálja meg az elveit sem és a szívével megölel minden embert. Mi sem természetesebb, mint hogy otthon, a volt környezetében komikusnak hat Nikolajevics Leo; a nagy külföld érdeklődik iránta, fotografálja, interjúolja, mert zubzonyban jár és remélnék el; a lelke igazi kincsét azonban se az orosz nagyur, se a szemfüles külföldi nem kapja meg, az mind az orosz paraszté, az a szegényké, a nyomorultaké és a

rongyosoké. Amit az írásai közül kincseknek tart: a durva papirosra nyomtatott egyszerű mesék Mihály arkangyalról és a foltzó vargáról és több ilyen témáról, azokat se nekünk, uraknak adta, hanem a parasztnak, még pedig ingyen. Pénzt soha a munkáival nem keresett, valamennyit kiröpítette a szerzői jog aranylalkitájából, mint ahogy nem jár írói tiszteletdíj Márk, Máté, Lukács és János könyvéért. Minden hatalmas gazdagságából nem maradt meg neki más, csak a szíve és azt is osztogatja, még most is, amikor pedig már halkul a verése. Szegényen, egy szál zubzonyban prédikál a viskója küszöbéről az öt világ-résznek és az orosz cár százezernyi papja, milliónyi katonája mind nem elég arra, hogy csöndet parancsoljon, ha Tolsztoj Nikolajevics Leo ki akarja mondani az igazságot.

Ezen a világon ő a legnagyobb ur közöttük, itt nem nyulhattak hozzá az ellenségei, hát besúgták előtte a másvilág kapuját. De valaminthogy nem félt soha az elevenektől, akként nem ijedt meg a holtak árnyaitól sem és derűs öreg arcán egy vonás se mozdult meg, amikor megtudta, hogy elátkozták a koporsója mellett a papot és kiátkozták a koporsóját a temetőből. Ő biztosra veszi, hogy isten országa a jók birodalma, s hogy a megtérteknek és tisztaszívűeknek könnyű oda a bejárás. Magára az Urra bízta, hogy válaszonközte és az egyházfejedelmek közt. Amennyire a mi szívünknek fogalma van a 'mennyei meglegről' — megmértenek és könnyűeknek fognak találni mind az ő kiátkozói és Nikolajevics Leo fényes homlokkal fog elhaladni mellettük, az Ur felé menet.

Itt ezen a földön, az Urnak ezerkilencszázkettedik esztendejében nehéz apostolnak lenni. A hitelenség sziklája, a csufondarosság tövise, a gyanúsítás éles kavicsa, a közömbös-ség pocsolója — ebből van kirakva az új

apostolok utja. Valamennyiből kijutott neki is és bizony egyiknél sem állott meg egy pillanatra sem. Megcsókolt mindenkit, akivel találkozott, azt is, aki szépen kitért előle, azt is, aki mellbelökte. És a hosszú uton egyre prédikált. Példázatokban, regényes könyvekben magyarázta meg a szegénylelkű hitetleneknek, hogy a vallás üdvözít, de itt, ezen a földön, s harmóniát csendit a szívekben; elmondta a tulbuzgóknak, hogy a Krisztus egyházát meghamisították a pápák és a papok s hogy a Krisztus vallását nem lehet meghamisítani, mert az egyház nem vallás, az egyház a papok találmánya, holott a vallás isteni eredetű; elmagyarázta a koldusoknak, hogy a Názáreti is koldus volt, s hogy hatalmat áhitnak, hazudva csálnak azok, akik aranyban és bitorban hajbókolnak, ajkukon az ő nevével; megmondta a királyoknak, hogy az ő hadseregük gyalázatos szegény, nem pedig fényes dicsőség és hogy a haboru nem büszke daliák küzdése, hanem tűz, vér és fájdalom; elmagyarázta végül buzgóknak és hitetleneknek, királyoknak és koldusoknak egyaránt, hogy mindnyájan emberek vagyunk, tiszta lélekkel jövünk a világra és hogy a nyomoruság az, ami bepiszkolja a lelkünk fehér köntösét, a szegénység az, ami lopni, ölni és gyűlölni tanít; hogy becselennél hazudnak azok, akik gazdagságuk révén uraknak mondják magukat s hogy az ember valamint szolgának nem, ugy urnak sem született. Az ember — mondta — embernek született, a maga urának és a maga szolgájának, s a többi embernek nem parancsolhat, nem szolgálhat, nem fizethet, nem lehet el-tartottja — a többi embert csak szeretheti.

Ezért az evangéliumért Nikolajevics Leo a maga hazájában megátkozták a buzgók, kinevették a hitetlenek; a királyok ügyet se vetettek rá és a koldusok konfidensek lettek

TÁRCA

Harmadik évfordulón.

— 1902, szeptember 16. —

Beállítás.

Harmadik év fordult: a költöző madár.
Énekl lombunkon a búcsúzó dalát.
Ézüstös ökörnnyál ott úszik a légben,
A „vének nyarának“ nevezik azt régen.
Nekem ez az évszak a legdrágább havam,
Ennél kezdődik el legboldogabb javam.
Ezóta az enyim a Te drága lelked,
Ámelynek ihletét szívemre lehellted.
... Szép e földi világ s én szeretek élni,
Küzdeni, dolgozni, jobb jövőt remélni,
Eszméket növelni, ideált követni,
Hazát, szabadságot ápolni, szeretni.
Ezek kötnék ide e földi világhoz,
E csillagok fénye, mely reám sugároz.
De mindez nem lenne elég erős fonál,
Ha Tied nem lennék, ha enyim nem volnál.
Te vagy az én egész életemnek titka:
Előtted a multam és jelenem nyitva.
Mit hoz a jövőmdm? Az is Rád bízott.
Szerető szívedért soká maradhatok.
Addig maradhatok, míg boldognak látlak,
Mindig éltető napom egemen, imádlak.
Ninesen olyan mélység, ninesen olyan örvény,
Nines börtön, amelynek falát át ne törném,

Ha Te segélyemre nyújtot a kezedet,
(Hisz itt van kezemben! Áldom a szívedet!)
S nines olyan magasság, a hova Te innét,
E ködös világból lelkem föl ne vinnéd;
Nines olyan baj, akár tetet-lelket rontó,
Mitől meg ne óvna, minden bútól, gondtól,
Nines ima, mit meg ne halljon az ég atyja,
Ha a Te ajkad az „áment“ rá sóhatja,
Most is ott lebeg egy imám a kék égben,
Őh kérlek, rebegd rá azt a szót: „úgy légyen“.

Jókat Mór.

Kossuthról.

(Személyes emlékeim.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtta Porzó.

I.

Nem volnék igaz magyar ember, ha nagyot nem dobbanna bennem a szív, s mint Heinén a német *wamms*, én rajtam is nem válna szűkebbre a nemzetközi kabát e névnek hallatára: *Kossuth!*

Mennyei emlékem rajzik föl, midőn hirdeti az írás, a szónoklat, a dal most is! Gyermekkorom minden imádata, ifjuságom nagy lelkesedése bontja ki szárnyait s ragad ilyenkor vissza a multba. Hányszor hányszor képét árukták: rajzolja, festve, pénznek domborművén, hitvány gipszben, szivartokon és zászlón, míg hozzá jutottam, hogy színről-színre lássam. Igaz, hogy voltaképp másodizben történt, amint ezt e soraim folytán el is akarom mondani. De első alkalommal

csak néztem — ezuttal láttam. Láttam és hallottam.

A Pest-Pilis- és Solt három megye vármegyének valamelyik gyűlésén állt szemben egymással két férfi. Finom arcu az egyik, nyurga és hajlós termetű — kevély, barna a másik, erős nyaku és vállas. Amaz mosolygós, fenyegető emez. Tömött, bajusznyi öldökei alól mély tűz, setét pillantásokat lövelt szerte, hogy rövid csapongás után tekintetét, mint valami dárdát verje bele az ellenfelébe. Mert az volt.

A kékszeműnek szavától, mint a bűvös énektől még sokáig zengett a terem; ama büszkének utolsó szavától meg, mint az elvonuló vihar haragjától, még sokáig morajlott.

Kossuth és Széchenyi.

Kis taeskö létemre mit tudtam én akkor mért villog annak a barna bácsinak a szeme, s mi okból tündöklök olyan diadalmasan a szőke bácsié? De ahányan ott szorongtunk a karzaton gyermekek és asszonyok, mindnyájan ennek a kedvesnek hittünk, neki kurjogtunk, pedig nem csupán muliernek, hanem a gyermeknek sincsen szava az egyházban.

Hogy Kossuth Lajos állott fel, suhogás kelet fönt és lent. Osszenéztek a fők s azután mind egy pont felé igazodtak. Kossuth egy kis fésűt vont ki a bársony mellénye zsebéből, rendbe hozta vele amugy is szelíd, gesztenyesszín haját, egyet köhintett (a köhintése is cseengt) s száján megeredt a szó. Hol édes hízeglőn ömlött az, hol harsogott, mint a kürt; hüvelykén hol tétlen lögött a keze, kabátjának két gombja között, hol meg ugy suhintott a karjával, mintha karddal viaskodott volna.

Az előttem való padban egy idegenült. Fehér sörényű, természetes alak; elömlő, tokás arca letarolva. Midőn Kossuth, hiveinek riadó tetszése

hozsa. Miért? Mert a buzgók nem tudják forma nélkül imádni az istent, a hitelének nemcsak az Urban, de az apostolokban sem hisznek, a királyok ezer csillogó hazugsággal szállal magukhoz fűzni a katonáikat, a koldusokat pedig századokon át tanították az emberiség nagy megcsalói arra, hogy a szolgának urához való hűsége nem emberhez méltatlan belenyugvás egy véres hazugságba, hanem szép és jó, — hogy nem az a jog a szent, amelyik igazságosabb, hanem az, amelyik régiebb, hogy isten az embert a saját képére teremtette, de úgy, hogy egyiket a jobbképére, a másikat a balra, — s végül, hogy a koldusnak adott pénz alkalmazásának hívják és köszönet jár érte.

Tolsztoj Nikolajevics Leo egymaga még az ő hatalmas prédikációival sem volt képes e világ során csak akkorát is változtatni, mint aminőt bármilyen jöttment hadvezér. De az ötven esztendő, amit tollal a kezében föltöltött el, mégis gondos kertészmunka volt. Az előjövő századok talán királyi tölgyekké növelik az ő apró csemetéit, amelyeket most, reszkető kézzel is még öntözget. Ahová ültette őket: az emberi szív, a legdrágább termőföld; amivel öntözte őket: a mesemondó édes hangjánál nincs üdőbb forrásvíz. Ha megnő, a mi szívünkől az Ur trónusáig fog virágozni a Nikolajevics Leo kis palántája.

Molnár Ferenc.

BELFÖLD

Mándy Lajos fölmentése. Ma félhivatalos helyről is megerősítik, hogy Mándy Lajos miniszteri tanácsos, nyugalmába vonul. Mándy saját kérelmére mentetett föl szolgálatától és ez alkalomból ő felsége a kereskedelmi miniszter előterjesztésére a nyugalmába vonuló miniszteri tanácsosnak buzgó és kiváló szolgálatait legmagasabb elismerését lejezte ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározás a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni. Ezzel kapcsolatban a lapokban megjelent különféle híresztelések szemben, a *Bud. Tüd.* hiteles értesülése szerint, a tényállás a következőkben foglalható össze:

Mándy Lajos miniszteri tanácsos már akkor, midőn a jelenlegi kereskedelmi miniszter hivatalát elfoglalta, beteg volt annyira, hogy annak idején a miniszter maga kérte őt, hogy a tisztelgésekben, tekintettel egészségügyi állapotára, ne vegyen részt. Mándy mindamellett megjelent a miniszterelnök, kitől egyuttal betegségéből hosszabb szabadságot kért. A miniszter három havi szabadságot engedélyezett részére, amelynek leteltével Mándy ismét megjelent ugyan a miniszteriumban, de mivel még mindig nem

javult egészségügyi állapota a megerősítő intenzívebb munkát nem engedte meg, nyugdíjazását kérte. *Láng Lajos* kereskedelmi miniszter ily körülmények közt kénytelen volt e kérelmet teljesíteni; egyuttal azonban, tekintve Mándy Lajosnak hosszú közszolgálatban szerzett nagy érdemét, a legfelsőbb elismerés nyilvánítása iránt telt előterjesztést.

Segédpüspök Kassán. Kassáról azt az érdekes hírt jelentik, hogy *Bubics Zsigmond* püspök, hajlot korára való hivatközzással, *segédpüspök kirendelését* fogja kérni a kormánytól. Kassán azt hiszik, hogy a kormány készséggel eleget fog tenni az ősz egyházi-életem kérdésének és az ottani káptalan olyan kanonokját nevezik ki utódlási joggal a diszes állásra, aki a hazafias püspök kormányzatának szellemében tudja vezetni az egyházmegye ügyeit.

A vitás tengerszem. Egy félhivatalos közlemény ma azzal az adattal egészíti ki a vitás tengerszem ügyében történt döntést, hogy az a választott bíróság elnökének, *Winkler svájci* jogtudósának szavazatával hozott meg. A döntés behatónak meg lett okolva és az indoklást, mihelyt az írásbeli kiadvány elkészül, nemcsak a két kormányval közlik, hanem, úgy mint az ítéletet, a nyilvánosság elé bocsátják. Illetékes helyről a következőket jelentik meg:

A magyar választott bíróság a terjedelmes előadmányában foglalt magyar álláspontot mindvégig fenntartotta és miután az osztrák választott bíróság a galíciai álláspont értelmében szavazott, a döntés a választott bírósági elnök által lett eszközözve, aki a maga részéről egyik fél bizonyítékait és kitéjeit sem találván eléggé meggyőzőknek arra nézve, hogy a vitás vonalon akár megegyezéseszerű, akár hosszú gyakorlattal megállapított határ léteznék, a vitát egyedül a természetes helyi állapot, az oro- és hidrográfiai viszonyok figyelembevételére alapján döntötte el; e részben pedig a helyi szemle alkalmával és a meghallgatott szakértő véleménye alapján szerzett meggyőződése az volt, hogy egyedül a Galícia részéről vittott határvonal, vagyis a „Zabje“ nevű hegygerinc, mely a tengerszűztől kezdve markáns vonalban száll le észak felé, tekinthető e helyen természetes határnak, ellenben a magyar részről állított nedves határvonal a természetes határ következményeinek meg nem tevel.

— Úgyvet tehát e szerint Magyarország ellen csak maga a természet döntötte el.

A sasvári királygyakorlatok.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, szeptember 16.

A sasvári zárógyakorlatok ma véget értek. *Ferenc Ferdinánd* főherceg a kora reggeli órákban igen heves támadást intézett a keleti hadsereg ellen és már erősen kezdte lenyegelni a *Frigyes* főherceg vezérlete alatt működő hadsereg jobb szárnyát, amikor ő fel-

a nevelőnek; az órákon szigorú tanító, lecke után jó pajtás, aki első ébresztette bennem az írói kedvet, mert alaktalan ömlengéseimben meglátta a termő magocskákat és biztatott. Gitáros, dalos, kellemes verselő és — „r. l.“ volt, azaz vendég levelezője a Frankenburg „Eletképeinek“, ami akkoriban nagyon jelentett a vidéken.

Egy reggelen örövendő riadalom kelt a háznál. A fiúk lélekszakadva futtak a lugasba, ahol Bloksay úr olvasott. „Jón Lajos bácsi! Mama születése napján itt lesz Lajos bácsi! Jaj, ha verset mondhatnánk neki!“ Többet ennél: tanítónk alkalmi szindarabkát írt a számunkra s mig betanultuk, addig hevert Horatius, jó Rajcsányi János magyar történelme, Csaplovics magyar földrajza (azaz: magyarra az én atyám fordította a mi számunkra), a Vállas Antal Atlása, a Quamarius s mind a többi.

Ránk virradt az ünnepi nap. Estefelől befordult az ékhs kocsai a kerek udvarra és másodmagával — egy athleta termelt, rajgas, fekete emberrel, *Nyáry Pállal* — kiszállott „Lajos bácsi“: a ragyogó, a fiatal, a hirtelven *Kossuth*.

Színjátzásunk után, mely természetesen fényesen sikerült — kivéve, hogy a nagy vendég tisztelgetés szerkesztett transzparenst a rendező Emil felfordítva állította fel — mindnyáján elébe járultunk az ünnepeitnek, aki megismogatta az én firtós fejemet is. Megérintett a keze melege s e pillanatban olyat éreztem, mint amelyet a pástorfiu érezhet, mikor megkoronázzák. Boldogan, büszkén diésekedtem el vele otthon.

Ekkor láttam *Kossuth* Lajost első ízben. Harmadikban hogy láttam, Abonyban, a városházán mint kormányzó beszélt a lakosság kaputós részéhez. A nagy kályhának padkjára kapaszkodtam, onnan fordultam feléje szivdobogva. A *Ferdinánd* király arcepe alatt állt, melyet az akkori nagy izga-mozgásban ott-

éke délelőtt 4/11 órákor lejutott és rövid pár perc alatt tíz hadosztály kőrűsei hirdették az ideai hadgyakorlatok befejezését.

A király ma napfölkeltkor a m. kir. államvasutak különvonatán annak a helynek közelébe ment, ahol a 2 hadsergeosport újabb összeültözése volt várható. Reggel fél hét órákor ő felsége *Lunari* lóraült. Szenicizól észak-nyugatra egy magaslatra ment, ahol a hadgyakorlat irányzatossága is tartózkodott, azután pedig egy másik pontra lovaolt, ahol később legfelsőbb parancsra a leluvas történt, még mielőtt a két hadsereg között a döntés megtörténhetett volna. Máskor ő felsége ilyen alkalommal a nagyobb kötelek parancsnokait és a vezérkart maga köré szokta gyűjteni; ez az időn elmaradt, mert a távolságok sokkal nagyobbak voltak, semhogy a seregest-parancsnokok idejkorán összejöhetek volna. A leluvas után tehát ő felsége és kísérete a 13—15 kilométernyire fekvő szeniczi állomásra siettek, ahonnan az udvari vonat a felséges urat, vendégét és a hadgyakorlat irányzatosságát *Sasvár*ra vitte. A német trónörökös kíséretével együtt a három kilométer hosszú utat Szenicizól az állomásig a *Spécia*, megkevdelt magyar lován hosszú ügélésben tette meg. Amikor a lóról leszállott, örömmel hallotta, hogy ő felsége még nem érkezett meg.

— Úgy ítétem, hogy elkésem, — szólott *Rajner* főhercegehez.

Ő felsége a csapatokat, amelyek előtt ellovagolt, megse-émlelte és csak 4/1 órákor lovaolt be a pályaudvarra, hasonlóképp a leggyorsabb menetben.

Ő felsége megérkezésekor kezét fogott a trónörökösrel, mire felszálltak a *Ludwig* Gyula elnökigazgató és *Décsey* fületvezető által vezetett udvari vonatra, amely még egy óra előtt berkeztett *Sasvár*ra. Minthogy a társaságot a por és a meleg igen megviselte, az egy órára kilüztött udvari ebédet kétfőre halasztották. Az ebéden *Ferenc Ferdinánd* főherceg, aki röviddel előbb automobilon megérkezett, valamint *József* főherceg is résztvettek. *József* főherceg szombat óta máig akut billés folytán ugy a gyakorlatoktól, mint az udvari ebédőtől távolmaradt.

Ebéd után ő felsége a sátor előtti téren oerole-t tartott a küllödi attasékkal, akik ebből az alkalomból lejelenkeztek, mert már délután különvonaton visszatértek Bécsbe.

A trónörökös ebből az alkalomból a *Budapesti Tudósító* írókeresztjére *Sturm* Albert előtt, aki mint a magyar sajtó hivatalos képviselője a hadgyakorlati irányzatosság vendége volt, legbensőbb megedelődésnek adott kifejezést a szíves fogadtatás felett, amelyben Magyarországon való tartózkodása alatt minden oldalról részesült, valamint a rokonszenves hang felett is, amelyet a magyar sajtó a nyugat-magyarországi gyakorlatoknál való tartózkodásának szentelt.

— Itt hozzám mindenki rendkívül szíves és kedves volt — így fejezte be szavait a maga megnyerő hangján.

Bár a környék lakosságából csak kevesen tud-

közt, ismét helyet foglalt, a jövevény, szomszéd-jához fordulva, ezt mondá németül: „Egy hangot sem értem a Kossuth beszédjéből, de én neki hiszek. Így csak az igazság beszél!“ Körülöttem az idegennek nevét sujtogták: *Ritter* volt, a híros földrajzi tudós.

Ekkor láttam *Kossuth* másodsor. Jó nagy-mamának, bár megszódt, amért az „urak közé tolokodtam“, nem győztem mesélni felőle. Váltig vallott: mit is hiszél hát? Meg sem nyugodott előbb, amíg — nem hiába syntaxista az ember — az előtte való nag bemagolt cicerói beszédet („Etsi mihi nullius noxae conscius, quiritis sum“ stb.) hevenyén le nem fordítottam neki, közben *Kossuth* hangját s taglejtését igyekve utánözni. A hatás erős volt, mert áldott öregszerűen sirt bele, a szívére öltet s egy máriás dupla garast nyomott a markomba, megyek rajta alavicskát.

A véletlen szerzése, hogy épp azon a két helyen töltsem gyermekéimeket, melyekhez *Kossuth* szívének is köze volt: *Dabason*, ahol édesatyja van eltemetve, és *Nagy-Abonyban*, ahol édesanyja élt az ő lánya házában, *Zsulavszkynénál*, akinek férje a vasas-németeknél szolgált mint kapitány, de otthagya a katonai pályát, nálunk gazdálkodott. *Emilia*, *Kossuth* testvérhúga, szép asszony volt és eszes (megéreztem s megértettem én ezt már akkor is) — bátyjához feltűnően hasonló, és szerette is, ha ezt észrevettük. Emlékezem egy kis levelére, melyet egy ottani masamódhoz írt németül: „Machen Sie den Hut nur recht weit, denn ich habe einen *Kossuth* sehen Kopf.“ Szép asszony volt, eszes. De jó is. Megengedte, hogy a három fia: *Emil*, *Laci* és *Kázmér* mellé fogadott nevelő, *Bloksay* Istvánnak tanításában részt vehessen én is. Ez a csinos, tartalmas ifju (néhány éve halt meg *Beregszászon* mint közjegyző) igazi eszménye volt

felejtettek a falon. Szavai megrikatták és feltűzeltek a jelenvőitokat. Az őrege zokogott, a fiatalabbjainak már mehetnékje volt a „nimet“ ellen. Csak az ősz *Wratisslaw* gróf, hajdan *Ferenc császár* apródja ült sőtétlen s meg-megrázogatta fehér üstökét. Nem köllött neki a dolog sehogysem.

A zöld posztóval leterített asztal fejjén állott *Kossuth*, hirdette az egy és oszthatatlan szabadságot s jelentevén az „áldás osztrák porkolab, *Windischgraetz* hercegnék“ közeledtét. „Egessétek föl előtte házaikat, pusztítsatok el minden magatokkal vihetetlen eleséget és takarmányt, hogy ideérve, hadaival egyetemben veszsen el éhen!“ (A *Napoleon* elől menekülő muszkák példájára gondolhatott.) Amire őreg *Kása* Mózes uram, a tehetős kovácsmester, hosszan dohogott magában s aztán oda dörmögte *Andrássy* apát-plébánosnak, hogy: „De man ezt bajossan!“ — mig magam már szöktem volna kifelé, égő honszerelmemben folygjutani a városban minden eszt, asztagot, kazlat és boglyát. „Majd visszafordulunk erre diadalmasan nem-sokára — folytatá *Kossuth* — és győzedelmes fogyvereinkkel visszazerezzük, amiket fölperzelődött és megbosszulunk titeket!“ (Beszédnek ez a része oly élesen metsződtött bele az emlékezetembe, hogy, azt hiszem, szőrszerint idézek.) „Ami eddig hallottak önök, az csak tanács volt. De most — és fonséges attitűddel fejébe nyomta a csuesos puha kalapot, melyről hosszú fekete strucc-toll omlott alá — most mint az ország kormányzója parancsolom, hogy...“ s itt következtek rendelkezései, melyek a honvédelem gyors szervezésére vonatkoztak. Egy órán tul tartott ez a beszéde, amelynek értelmes és szenvedélyes részei alatt maga elé tette kalapját, hogy amidőn kormányzó voltát nyomta meg, erős mozdulattal ismét fölgyegy. Csodálva határos, ilyenkor hangjával hogy megnőtt alakja is.

lák, hogy merre fog ő felsége a gyakorlatokról ma visszatérni, mégis mindenféle nagy tömeg gyűlt össze, amely lelkes vvációkban részesítette a felséges urat. A körültekintő helységek mind fel voltak lobogóva. A tót legények karját nemzetiszín szalag díszítette. Személyben fehérruhás lányok vártak a királyra, akik a német trónörököszt szintén lelkes éljen-kiáltásokkal fogadták.

A teljesség okából meg kell még említenünk, hogy Ausztriából néhány alak jött a gyakorlatokhoz, akik a német trónörököszt *All Heil* kiáltásokkal fogadták.

Sasvár, szeptember 16.

A király és a német trónörökös elutazása alkalmából Sasvár községet este 7 óra tájban lényesen ki-világították. Minden ház, minden ablak ki volt világítva. A pályaudvarhoz vivő uton feldíszített árbocek között ezer és ezer lampion égett. Minden árboconál villanyos ivilámpa terjesztett nappali fényt. Időközben a pályaudvaron gyülekeztek: *Ludwig* Gyula állam-vasúti elnök-igazgató, *Séley* Sándor miniszteri tanácsos, *Kramolin* Viktor főispán, *Markhot* Gyula alispán, *Széle* Lajos főszolgabíró díszmagyarban, továbbá *Ziegler* Károly csendőralvezéres és mások.

A király *Frigyes Vilmos* trónörökösrel 8 óra 5 perckor érkezett a pályaudvarra a nagyszámban összegyűlt nép viharos ovációi között. Velük jöttek *Ferenc Ferdinánd* és *Rajner* főhercegek, *Paar* és *Bölyras* főhadsegédek, a német trónörökös kisérei, *Bülow* örmagy német katonai attasé és gróf *Auersperg* Károly altábornagy, aki *Vilmos* trónörökös szolgálatára volt kirendelve. A király *Frigyes Vilmos* trónörökösrel egy kocsiiban érkezett a királyi sátorhoz és szives hangon jó estét kívánt az ott összegyűlt magyar uraknak. A német trónörökös kezét szorított *Kramolin* főispánnal, mire a király körülnézve így szólott:

— Be szép ez a sátor! És milyen szép a kivilágítás! A vasut világított ki?
— Csak a sarokig, felség, — felelte *Kramolin* főispán, — onnan túl a megye és a község.
— Nagyon szép, — mondotta a király, majd *Ludwig* elnökgazgatóhoz fordult:
— Talán kissé korán jöttünk?
— Még tíz perc van, felséges uram, — felelte *Ludwig* — de ha parancsolja, felség, a vonat azonnal indulhat.

Vilmos trónörökös erre kezét fogott *Ferenc Ferdinánd* és *Rajner* főhercegekkel, *Kramolin* főispánnal, *Markhot* alispánnal és *Séley* miniszteri tanácsossal, azután a király kíséretében koozsiához lépett, ahol visszafordulva, katonásan tiszteletet és megcsókolta a király kezét, mire ő felsége a trónörököszt jobbról-balról megcsókolta.

— Szerencsés utat! — szólott a felség.
— Köszönöm, — válaszolta a trónörökös és a község lelkes éljenése közben vonatra szállott kíséretével és *Auersperg* altábornaggyal, aki a trón-

Közben *Egressy* Gábor buzdította a város-ház udvarán összesereglett népet. Hol *Grittiként* emelte ökleit, hol *Petur* bänként esakpodka kezét hú vasa markolatjára. De fogatékos hangja nem bírta el nagy mondásainak súlyát, melyet olykor bizony messze vetett el. A parasztság idegenül is hallgatta. A művész nem tudott úgy a szája íze szerint, mint *Kossuth*, aki most lépett ki a tornác alól s néhány szavával lobogóra gyújtotta a kialvó tüzet.

Aztán hosszú sorban ki a vasúthoz.

Az apát öccsének, *Andrássy* Ignác gazdag földesurnak hintaján hajtattott el a kormányzó. Öregek imádkoztak, asszonyok sirtak, a gyerekség ujjongott s utána vetette magát *Kossuth*nak, hogy hátul a „kolesz“ állókájára kapaszkodjék. De már azon én vetettem meg a lábamat s el-rugtam onnan mindenkit.

Az állomáson az urak csoportosan álltak a kormányzó körül. „Nem köll féltetni a hazát, nem lesz a magyarnak semmi baja!“ — nyugtatta meg a városnak egyik aggódó vénjét.

Majd a Szolnok felé induló vonatra szállott még soká intgetett felénk lombos kalapjával.

Pedig bizony nem váltak be a *Kossuth* jós igéi, mert nagy baja lett a magyarnak s mérhetetlen szomorúság fogta el az egész országot. A vér után már csak a könnyű hullott. Oh, gyászos napok! Igaz, hogy jöttek a hónapok mindenfelől: de csak szállingóva. Nem is bosszúol fegyverrel és nappal: hanem bujdosva éjek évadján. A dícső, a csodátevő hadsereg szét volt verve, tisztjei szerte bolyongtak álruhában, számkivetve a hazában s akik közülök felismert a hitvány be-mondó, azt hurokolták tömlőbe s verték vasra; a nagyjait hóhér fojtotta meg, a legnagyobbja messze idegenben, a Pontus partján hullatá konyveit a tengerbe — *Kossuth* Lajos.

örököszt *Oderberg* kiséri. Amíg a vonat látható volt, a trónörökös a koozi ablakában állott és katonásan tiszteletet. Vele utazott a magyar határig *Décsey* állam-vasúti igazgató és *Maresch* udvari hivatalnok. *Bülow* német katonai attasé, akitől *Vilmos* trónörökös a vonatnál elbucoszott, holnapig itt marad.

A király, aki előbb a trónörökös kíséretének minden egyes tagjával kezét szorította, a főhercegekkel és kíséretével a község folytonos ovációi között 8 óra 15 perckor visszahajlott a kastélyba.

Kossuth Lajos Iratai.

Budapest, szeptember 16.

Születésének századik évfordulóján még egyszer megszólal *Kossuth* Lajos. Iratainak kilencedik kötete jelent meg a mai napon s *Kossuth* Ferenc, aki a kötetet sajtó alá rendezte, tizenegysoros előszavában annyit mond a kötetről, hogy „a magyar hazafiság a még ma is napirenden levő kérdésekről találhatja meg benne a halhatatlan író véleményét“. S ha csak futólag lapozzuk át a kötetet, igazat adunk *Kossuth* Ferencnek. A turini romete csakugyan olyan kérdésekről mondott véleményét, melyek ma is napirenden vannak. Levelek sorakoznak az *Iratok* kilencedik kötetében, 1874-től 1882-ig terjedő nyílt levelezés, melyet *Kossuth* Lajos a hozzá tanácsért forduló elvtársakkal folytatott s mely levelezés során természetesen nem vesztegette tanácsait holmi jelentéktelen témákra, hanem a kor legelőtőbb s mindíg aktuális kérdéseiről nyilatkozott. Eppen azért hatnak e levelek olyanformán, mintha *Kossuth* Lajos most beszélne, most napirenden levő dolgokról.

Átlapozzuk az *Athenaeum* kiadásában megjelent kilencedik kötetet s időrend szerint kiböngészszük a levelekből a legaktuálisabb nyilatkozatokat.

(Kereskedők kongresszusáról.)

1875-ben *Collegnoból* ír *Herman* Ottónak. Iparosok és kereskedők mozgalmáról kéri *Herman* Ottó *Kossuth* Lajos véleményét. Közgazdasági kongresszus tartásáról volt akkor szó s *Kossuth* ezt mondja:

Igenis, én is összehívnam országos értekezletre (nem kongresszusra) a magyar iparosokat és kereskedőket s az ipar és kereskedés ügybarátait; — de csak úgy, ha magamat eleve biztosíthatnám, hogy felhívásomnak sikere lesz. Fiaszkótl minden áron ovakodni kell.

Kifejtésem felhívásomban, hogy ha közgazdaszilag magunkat a végpusztulásnak resignálni nem akarjuk, miért van itt annak ideje, hogy a magyar iparosok és kereskedők nagy közfontosságú, speciális érdekek biztosítása végett a nemzet közéletében határozott iránynyal tömörített erővel állást foglaljanak.

Nem gyámkodás alóli emancipációról szólnék, mert gyámkodásban bizony a hazai ipar és kereskedés érdekei nagyon mostohán részesültek, hanem szólnék arról, hogy apólgó gyámkodás helyett az ország legfontosabb érdekei a politikai gyávaóság vélt exigenciáinak martalékul dobattak és szólnék a vesztélyről, mely *Tisza* miniszterialás program-jában a magyar ipart és kereskedelmet fenyegeti.

És el nem mulasztanám megemlíteni, hogy az erőtömrítésre annál nagyobb szükség van, mivel a határozottan reakcionárius s főképp a magyar kézműiparosok ellen intézett új választási törvény folytán a magyar iparos-választók száma keservesen lepszattott, s hogy e súlyos vesztesség hatását csak a megmaradt erők tömörítésével s intensív erővel lehet most ellensúlyozni.

Erre azonban nem elég az, a mire a pesti iparos-kör szorítkozik, hogy az ipar és kereskedés érdekei szóhoz juthassanak, hanem tisztába kell jönni az iránt, hogy mik ezen érdekeknek leglényegesebb requisitumai? Konkret alakot kell adni az érdekek igényeinek, miszerint a kívánt szóhozjuttatásnak határozott irányja s a nemzet közéletében állásfoglalásban összhangzás legyen.

(Akiik idegesség tették.)

Halomszámra érkeztek hozzá a kolduló és támogatást kérő levelek. Ekkor *Kossuth* Lajos a hazai és külföldi lapokban *Tudomásul* oimen nyilatkozatot tett közbe s ez is elég aktuális abbóla szempontból, hogy milyen szegény volt a magyarság legnemesebb képviselője.

Kossuth így ír a nyilvánosságnak 1875-ben:

Alig van nap, hogy egy vagy több pénz-segélyt kérő levelet ne kapnék az országból. Nem tagadhatom, hogy nyugalmamnak ez örökös háborúta érzékenyen bánt; s soha meg nem szűnő zaklatás kimeríti türelmemet; ingerültté, idegessé, beteggé teszi.

How sok a nyomor a hazában, mint akárhol másutt is, tudom s hogy e nyomorban,

fájdalom, olyanoknak is van része, kik jobb sorsot érdemeltek volna, azt nem egyszer megilletődéssel látom e levelekből s ezeket csak annyit mondhatok, hogy nekem szint annyira fáj rajtuk nem segíthetni, mint nekik szenvedni.

Azonban, bár fel tudom fogni, hogy akit a habok elmerüléssel fenyegetnek, a számal-szálhoz is kapdok; azt mégis nem lehet kü-lönönek nem találdom, hogy ezen mentő számal-szálal oly sokan énbennem keresik, énbennem, ki gazdag ember sohasem voltam, sem lenni nem iparkodtam s ki 26 év óta a hontalanság keserves kenyerét eszem.

Szeretnék — ha lehet — szomorú életem végalkonyán e szintelen zaklatások keserű-ségétől megkímélve lenni, s más módot ennek megkísérlésére nem tudván, bátor vagyok a tisztelt szerkesztőséghez s általa a nyilvánosság közlönyeinek más oly kezelőéhez is, kik irántam tán még egy kis személyes jóakarattal viseltetnek, azon kéressel folyamodni: méltóztatassanak lapjaik valamely zugában jelen nyilatkozatom számára tért engedni, melylyel csak annyit akarok mind-zakoznak, akiket illetet, tudomásukra jut-tatni, hogy én teljességgel, de teljességgel nem vagyok oly helyzetben, miszerint pénz-segélyt osztogathassak.

Azok pedig, kik a pénzsegély alternati-vája gyanánt közbenjárómat kívánják, hol a kormánynál, hol másoknál a hazában, ve-gyék tudomásul, hogy én a kormányval semmi viszonyban nem állok, s 26 évi távol-let után oly összeköttetésem sincsenek az országban, miszerint csak azt is tudhatnám, hogy kihez lehetne a sikernek némi kilátá-sával a folyamodók érdekében fordulnom.

(Deák Ferencről.)

Deák *Ferenc* halála alkalmából sokan voltak kíváncsiak *Kossuth* Lajos véleményére. *Hely* Ignác megírta ezt *Kossuth*nak, aki *Collegnoból* hosszabban válaszolt. Ebben a levélben így ír:

Nagy észszel csak nagyot lehet tévedni. Deákon is megesett ez az emberi, s tévedésének következtései irtózatossak. De erkölcsi nagysága oszolatlan nimussal veszi körül emlékezetét; mert az ő önzetlen becsületese-ségébe vetett nemzeti bizalmat ő nemcsak mindig megérdemlette, hanem diadala után is igazolta.

Hiába, Barátom! tagadhatatlanul szép lát-vány az, hogy egy székségtől ugyan ment, az élelmi gondok ellen vagyona által fede-zett, de szerény helyzetű, egyszerű polgár oly szolgálatot teszzen egy császár-királynak szerencsétlenségében, hogy (bármi legyen is a végeredmény) pillanatilag megmentőjének nevezhető, és a szolgálat után a megmentett császár-király oly koldusszegénynek legyen magát érezni kénytelen a megmentő egyszerű polgárral szemben, miszerint a fejedelmi kegyosztás egész tárházában semmije se legyen, amivel halája jelölét az egyszerű pol-gárt csak meg is kínálni merhesse — bizony szép látvány ez, tagadhatatlanul.

Deák szerencsés ember volt, hogy neki alkalma nyílt e republikánus erényt mon-archiában revelálhatni. Ha becsületes ember irigyelhetne valamit, ezt a szerencsét irigyel-hetné. Oly ritkán nyílik ily alkalom. De mi büszkék lehetünk rá, hogy e romlott kor-ban fajunknak jutott e manifestatio dícső-sége, a demokratikus elvnek e diadala, mely koronás főeknek is imponál.

És én megvallom *Onnek*, én nem tartozom azok közé, kik ama korszorukban s köny-ceppeben, melyekkel a Habsburg fejedelmi pár Deák ravatalának adózott, számitást, politikai sakkhuzást keresnek. Dolgoknál, melyek a kedély birodalmába vágnak, nem szeretek játékszíni szereplést látni. Hiszen a dolog nagyon egyszerű; az erkölcsi szegény-ségnek bámulatos szegénysége volt volna, egy koronáért még egy korszort s egy köny-ceppe sem adni annak ravatalára, akivel szemben, míg élt, a kegyosztás királyi hatal-mát koldusszegénynek tapasztalák.

(Magyarország — égő mágiya.)

Simonyi Ernő 1876-ban a magyar képviselőhá-zban szóba hozta a keleti kérdést s nagy külpolitikai osepalept lett belőle. *Kossuth* Lajos, akinek a vita anyagát megküldötték, a következő érdekes kitérés-t engedte meg magának kritikájában:

Én igen is veszélyt látok abban hazámra, ha az orosz hatalomnak (territorialis terjesz-kezdésről nem is szólva) megengedtetik oly állást foglalni a balkáni felszigeten, amely diktatorias befolyást biztosít számára azon felsziget szláv fajú népeivel s ezeket a péter-vári „változhatlan gondolat“ (pensée im-muable) eszközeivé idomítja, le egészen az *Adriai-tengerig*; de én azt nem kevésbé ve-

szélesnek, sőt mindent (Berlinit is) számba véve még veszélyesebbnek tartom az osztrák birodalomra nézve, amelynek területén máris akadnak, akik az orosz autokratát máris uruknak, cáruknak üdvözölgetik.

Boldogtalanok is akik (akár a Száván innen, akár a Száván túl) be nem látják, hogy ily vágyakat táplálni annyit tesz, mint nemzeti individualitásról lemondani, ami nélkül pedig a nemzeti szabadságnak nemcsak reménye nincs, de még csak alanya, még csak tárgya sincs.

A „Correspondance hongroise“ insinuaiója oda megyen ki, hogy azon problematikus lények, kiket ultra-magyaroknak nevez, arra spekulálnak, hogy ha az osztrák ház össze-tűz az oroszszal, megbukik s bukásából egy független Magyarország nőhet ki magát.

Minő badar beszéd! hiszen ily bukás esetében Magyarország volna a máglya, melyen az osztrák sas megégettetnék. — S bizony nincs olyan bolond magyar a világon, aki égő máglyának szeretné hazáját csak azért, hogy rajta s vele a sas is elégen. — Nem instálunk az ily gyönyörűségben.

Altalában igen nagy balítélet az gondolni, hogy Magyarország teljes — az én értelem-beni — függetlensége csak az osztrák monarchia romlásán épülhet fel. Ez teljességgel nem áll.

(Kossuth honossága.)

1877-ben honvégya így nyilatkozik meg:

Avagy azt gondolják Önök, uraim! hogy ha én édes hazámnak nagy érdekeinek megértése nélkül haza mehetnék, én meghívást várnék arra, hogy a hatalanság sivatagját szülőföldem viszont-lalásával fölcseréljem?

Tudják-e Önök, mi az, amit honvágnak hívnak? Mi az a rettenetes állapot, melyet az, aki benne szenved, csak az által fejezhet ki, hogy „fáj szivem, leklem, fáj minden tagom“.

Oh! én ismerem! velem jár magános bolyongásomban, melyeknek járadalmában az érzékek eltompulását keresem; velem virraszt az éjnek csöndében éjfél mécsém mellett; velem fekszik le, hogy csak szaggatott kábulást, de üdítő álmat alig hagyjon szállani fáradt tagjaimra; velem kél fel, hogy mellemen üljön napnak foglalatosságai közben, és megkese-ritse ételém szük falatját, ürmöt vegyítsen italomba és elhomályosítsa még azt a gyöngö örömszárgát is — az egyedült, mely bus magányomat még kissé felderíthetné, — azt, melyet a nyugodt elmének a tudomány s a természetteli társalgás adhat.

Igen, én tudom, mi a honvág; s kifejezhetlen halálával áldanám a percut, mely fel hagyja lélekzenem, a nélkül, hogy lélekzenem a honvágától elszorult kebel tompá sóhaja vegyüljön. Hanem mivé leonének a nagy elvek, ha mártyrjai nem akadnának!

En kérem az istent, irtsa meg, amikent eddig tévé, lekemben az erőt, hogy a bubátnak semmi terhe miatt ne vágjak elébe a halandóság törvényeinek; de bármit hozzon is a jövő, azt tudom, hogy, miként Ujházy nem tévé, úgy én sem fogok a honvág kinyajaitól lelkiismeretem tisztaságának árán szabadulni.

Higyjünk, Barátaink! Várjuk el, mit hoz a jövő! várjuk el azon türethetlen elhatározással, hogy jó-mint balsorban rendületlenül megálljuk helyünket, mely számunkra kijelöltetett.

Jézus egykoron ekként szólott keresztelő Jánosnak: „Hagyj békét most nekem, mert így illik nekünk a mi tisztunknak minden igazságát botlóttenünk.“

Es is azt mondom Önöknek: Hagyjatok most engem békével, Atyámfiai, mert illik nekem az én tisztomnak minden igazságát botlóttenem.

(Az előlshodott magyarokról.)

Szathmáry György 1877-ben agitációt fejtett ki a hunyadmezei előlshodott magyarok érdekében. Albumot is adott ki, abba írta Kossuth nagyrédekü fejtegetéseit a visszamagyarosításról. A legfontosabb passzus benne ez:

A közigazgatási téren kell a főemelyt keresni, a visszamagyarosítás művét az anyagi érdekekkel kell kapcsolata hozni, s központot teremteni, melyből a magyarosító befolyás társadalmilag szétáradhat.

Az bizonyos, mondja másutt, hogy kultura nélkül fajnuk számára nincs jövő. De műveletlenség „nemzetiséget“ nem öl meg. Nemzetet igen, de nemzetiséget nem.

Tobát mert fajnuk, mint nemzet, csak a kultura segítségével ígérhet magának jövő-dőt, én azt mondom, fordítsunk minden kitelhető erélyt a magyar faj magyar nevelésére, magyar kulturájára. Bizony vegye

fontolóra a több mint két millió lelket számító magyar kávinista felekezet, miszerint a „magyar vallást“, mely a magyar nemzeti-ségnek oly hatalmas támasza lehetne, az erdélyi mezőeségen veszni ne hagyja! hogy ott az „oláh vallásnak“ áldozatul ne essék! Nem ily lélek lakott amaz ősbekben, kik a reformációnak erős várat építettek hazánkban, s ki tudták vivni a bécsi és linci kötéseket. Mondom, fordítsunk minden kitelhető erélyt a népnevelésre; de azt ne gondoljuk, hogy ezen egy eszközzel visszamagyarosíthatjuk az előlshodott atyafiakat. Magyar gyűlpontokat kell e végre teremteni, melyek társadalmilag akként hassanak az iskola művére, mint eső s napfény hat az elvetett magra. A családi tűzhelyre, a társadalmi érintkezésre kell gondolni, az anyagi érdekeket kell kapcsolata hozni a nemzeti érdekekkel s az életet koordinálni az iskolával. Hogy ez mi uton eszközölhető? erre nézve helyről helyre a körülményektől kell tanácsot kérni. Elméletet generalisálni e dologban nézetem szerint nem lehet.

(A török barátság mellett.)

Az orosz-török háború idején a ozeplédi képviselőhöz írja irányító gondolatait. Kiveszszük a levélből ezt a két jellemző passzust:

Mi megtanultuk igazságosan méltányolni a török népjellem tiszteletreméltó alapjait. Mi tudjuk, hogy az ottoman nemzetben egy oly megbízható barátot bírnak, minőt a föld hátán többet nem találhatunk, mert érdekeink annyira összhangzó, hogy nemcsak érdekelletét, de még csak eltérés sem foroghat fenn közöttünk.

Az orosz nyomás által megbomlasztott török birodalom szláv népei nem lennének szabad nemzetek, hanem lennének orosz eszközök, lennének orosz szolgák, lennének a Boa constrictor farka, melylyel az minket körülzorit, lennének a csapók, melyekkel a polyp testünkbe ragad.

(A király könnyeiről.)

A szegedi árvíz után írja Pakay Nándor képviselőhöz írott levelében:

Szeged hasírja felett a jelen szenvedéseinek keresztje mellett a jövődnök nagy kérdőjele is emelkedik.

E kérdőjele már nemzetünk adott feleletét, midőn a szegedi katasztrófa hírére nyomban egyhangulag kitört ajkairól a kiáltás: „Szegednek élni kell! Szegednek nem szabad — elveszni!“

E kiáltással a magyar nemzet isten és világ előtt fogadást tón, hogy új, szebb életre fogja Szegedet kiszólitani hullámsírjából, miként az írás szerint Lázárt kiszólitá koporsójából az, aki mondá: „En vagyok a feltámadás és az élet.“

Es ama kérdőjele hasonló választ adott a szerencsétlenség terjedelme felől személyes meggyőződést szerzeni sietett uralkodó is, aminőt könnyező szemekkel széttekintett az iszonyú pusztulás romokkal tömött ársíkján.

Ami szívből jó, az szívre hat. En, ki nem hódolok Önök királyá hatalmának, s ki a biborfenyt indifferens látványnak tartom, a tisztelet adójával hajlok meg azon látvány előtt, midőn király szemében az emberi részt könye ragyog.

Legyen e köny Szeged feltámadásának forrása egy szebb életre; és az engesztelő-désnek egy fényugarává lehet a multak emlékének sötétisége felé.

Most már a törvényhozás és kormányon a sor, hogy a nemzet s a király összhangzó fogadásának ígéje életértes testé legyen.

(Az irodalomról.)

Szana Tamás 1882-ben tájékoztatta Kossuth Lajost a Petőfi-társaság céljairól és tevékenységéről. Kossuth megköszi a tájékoztatót s beszél az irodalomról. Kiragadunk nézeteiből néhány glosszát:

Az irodalom hanyatlása tükör, melyből az erkölcsök hanyatlása vigyorog felénk.

Európa nemzetei között egyetlen egy sincs, melynél a nemzeti érület eleven fenntartása oly döntő súlylyal bírna, mint a magyarnál. A magyara nézve a magyar nemzeti érület Vesta-tűzének eleven lobogása nemzeti életkérdés.

En bizonyosan csak az ön gondolatát írom le, midőn oda nyilatkozom, hogy a magyarnak tiszta fényben, moecosatlanul fenn kell mindig és mindenben tartani nemzeti jellegének sajátos zománéat; de ezt fenntartva európai színvonalra kell állni. A magyar műveltségnek mindennel, mi e rovatba tartozik, magyar zománcu európai műveltségnek kell lenni, mely saját nemzetének egyéni típusával bír, de azért európai, úgy mint az angol,

francia, olasz, német műveltségnek megvan egyenként a maga nemzeti típusa, de mind-egyik európai.

A magyar irodalmat két veszedelmes áramlattól kell óvni. Az egyik az érzékesik-lándó, ledér áramlat, a másik a természeties irány, mely az erkölcsi szemétdombról szerzi tárgyait és alakjait.

(Mikor 80 éves volt.)

Helyi Ignáchoz Kossuth Lajos születése nyolcvanadik fordulóján hosszabb levelet ír. Ebben mondja magáról: „Az eszközök egyike valék a történelem igazságának kezében.“ Aztán így sóhajt fel:

Szabad-e az a hajdani jobbágyföld? Nem az, csak urat cserélt.

Hajdan a jobbágy földmives földesurát táplálta. Most tulajdonos földmives azt a Molochot táplálja, melyet az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állásának neveznek. Es ez a Moloch telhetetlen. Soha sem mondja „elég“. Mindig enni akar.

Kivándorlás Magyarországból miunkahány, keresethány, meg nem élhetés miatt! azon Magyarországból, mely, ha a politikában saját érdekeitől kérhetne tanácsot, ha közigazgatási s adózási rendszerét saját javának kiváncsalma szerint rendezhetné meg függetlenül, kétszer annyi népet is jólétben eltarthatna, mint a mennyi most földjén nyomorog! Ez rothadt állapotra mutat, mely gyökeres orvoslásért kiált. Félakaratú kapkodások, palliatívák csak a tüneteket csillapíthatják; a betegséget meg nem gyógyítják.

Hát ide törpítettett a szabad föld nagy vívmánya, mely annyi áldást ígért.

KÜLFÖLD

A francia géniusz fenntartása. André hadügyminiszter revanche-beszéde után Felletan tengerészügyi miniszternek az a beszéde, melyet tegnap Bisertában tartott, szinte riadós számba megy Franciaországban, hol az államférfiak most sajtóságos idegesség észlelhetők. A belleltséget leszámitva, nem fenyegeti Franciaországot senki s miniszterei mégis egy oly ellenség ellen intéznek erélyes szözatokat, melyről senki sem tud s mely csak Franciaországra nézve látható, mint valami szellem, vagy melyet most még csak sejt, de valamikor váratlanul megjelenhet. Pelletan ugyan azt mondja, hogy Franciaországban minden erejével arra kell törekednie, hogy a francia géniusz sértetlenül fontartsa, de ez úgy hangzik, mintha Franciaország védelmét kötné a hazafiak szivére a valahonnan (de honnan?) jövő ellenség ellen. A sorok közt pedig kesereg a fölött, hogy Franciaország, elvesztvén vezérszerepét Európában, az egyes országoknak nem imponál többé semmit s minden állam azt teszi, amit érdekeiben fekvőnek lát s amit megtenni elég hatalmasnak érzi magát.

A miniszter üdvözölte Algirt és Tuniszt s kiemelte, hogy a francia Afrika ugyanazokat a törekvéseket követi, mint az anyaország, amelytől soha sem fog elszakadni. A miniszter azután kiemelte Bisertának Dél-Franciaország és a Földközi-tenger védelme szempontjából való jelentőségét és azt mondta, hogy az a kikötő új Karthágó, de a réginek durva bűnei nélkül. Azután így iolytatta beszédét: Nem akarunk ugyan a Földközi-tengeren francia tengeri hatalmat, mert világraimi álmainkból kiabrándul-tunk, de egy része a Földközi-tengernek francia és az is marad. Bisertával, ezzel a hatalmas, védelemre és támadásra egyaránt kedvező fekvésű helylyel. Korzikával és Toulonnyal Málta és Gibraltár ellenére is megtarthatjuk a nyitl ajtót a Földközi-tenger két fele között. Beszéde további folyamán azt mondta, hogy bizonyára nem akar konfliktust sem Angliával, sem Olaszországgal. De mert nem tudja, hogy a többiek mit fognak tenni, kötelességének tartja, hogy a francia haza számára előkészítse a szent háborút ellenségei ellen, bárkik legyenek is, mert a tizenkilencedik század vége óta, Franciaországban a régi Germánia barbársága által való leveretése óta alig van már biztos-ság a civilizált világban. Föléledt az ököljog. Mintha az egész világon az az elv uralkodnék: aki bírja, marja. Minden erőnköt annak a ócinak kell szentel-nünk, hogy az igazság és világosság menedékké, a francia géniusz sértetlenül fenntartsuk.

Ez a beszéd természetesen nagyon kínosan érintette a Földközi-tengeren érdekelte hatalmakt, első sorban Olaszországot, mely Bisertát főképp maga ellen irányuló fenyegetésnek tartja. Az Echo de Paris azt mondja, hogy Delcassé külügyminisz-tert utasította a római francia nagykövetet, hogy Prinetti olasz külügyminiszternek magyarázatot adjon Felletan francia haditengerészeti miniszter-nek Ajacióban elmondott beszédére nézve.

A berlini politikai körökben, mint tudósítónk onnan táviratozza, Pelletan beszéde nem zavart sok vizet és még csak azzal sem törődnek, vajjon

— **Dal az alapos németekről.** Eddigél mindig csak a francián szoktak mulatni, ha tudomány vagy irodalmi felüle.ességről volt szó, de a legnagyobb tisztelettel hajoltunk meg a németek alaposága előtt, akik nehezen dolgoznak ugyan, de mindig helyesen és lelkiismeretesen. Imhol az alapos németekről szól a nóta. *Wilhelm Speemann*, a hirneves nagy lipcsei cég kiadásában megjelent egy könyv: *Das goldene Buch des Theaters* címen, amely a színház, a drámai műfajok, diszletozás stb. történetét foglalja magában, nemkülönben a jelenkor jelesebb színművészeinek életrajzát is. Természetes, hogy a könyv legnagyobb részét a német színművészet foglalta le magának, míg a többi nemzet sokkal kisebb helyrelyt kénytelen megelégedni. Érdekes, hogy mit tud ez az alapos német könyv a magyar színművészetéről. Három név képviseli ami honi Tháliánkat és pedig: *Blaháné, Hegyesi Mari, meg Szilágyi Arabella*. A könyv szerint

1. *Anna Blaha*, a bécsi Burgszínház tagja, 2. *Hegyesi Mari* amugy általában jeles színésznő.

3. *Szilágyi Arabella* pedig különösen a komikai szerepekben ér el nagy sikereket.

Színművésztünk egyéb nagyságairól semmit se tud a német, — amit pedig tud, azt így tudja. Imhol egy adalék a német alaposág lélektanához.

— **Kossuth csónakosa.** A Kossuth-ünnepségekre érdekes vendég érkezett ma a fővárosba. A vendég *Bego Musztafa*, aki 1849-ben a menekülő Kossuth Lajost Orsováról átvitte Vidinbe. A történelmi nevezetességű, jószágos tekintetű öreg most hetvennyolco éves. Hajdan hajótulajdonos volt és jó módban élt, ám a gőzhajókkal nem tudott versenyezni, kereset nélkül maradt és elszegényedett s most Ada-Kaléban él. Két feleséget temetett el az öreg, de megázadosott harmadszor is, s harmadik felesége most négy esztendője kis leányt szült. Ez megbékítette az élettel s most, hogy rászánta magát a hosszú utra, könnyű szívvvel tette és nem is fáradt bele. A történelmi nevezetességű csónakázást így mondja el az öreg:

— Akkoriban nagyon sokan menekültek Orsováról török területre. Én és több társam folyton az Ada-Kaléval szemben levő orsovai parton vártuk csónakait a szegény menekülőket. A honvédszettek rendszeren jól meg is fizették fáradságunkat, amit különben meg is érdemeltünk, mert az osztrák határőrök nagyon vigyáztak rák s nem egy társamat agyonlőttek. Egyszer egy háromtagu magyar társaság érkezett az orsovai partra; egyikük egy ládát szorongatott a hóna alatt. Beugrottak ladikomba s azt mondták, vigyem őket a szigetre *Osmán* bég török ezredeshez, Ada-Kalé parancsnokához. Sokáig beszélgettek vele s át akarták neki adni a ládát, de vonakodtak megmondani, mi van benne. A bég nem fogadta el megőrzésre a titkos ládát. Később tudtam csak meg, hogy a magyar szent korona volt benne. A három ur visszaerazett Orsovára, ahol elásta a ládát. Az egyik ur, aki legelőkelőbbnek látszott köztük, néhány aranyat és ezer forinty Kossuth-bankót adott nekem. Amikor visszatértem Orsovára, kérdezősködtek tőlem a hivatalos urak és katonák, hogy nem én vittem-e Kossuth Lajos kormányzót. Csak akkor tudtam meg, hogy milyen nagy urat szállítottam Törökországba. Persze tagadtam, mert különben főkazottak volna. . .

Az öreg török meglátogatta a Kossuth-ünnepségeket rendezőt s *Rákosi Viktor* országgyűlési képviselőt, aki gondoskodott arról, hogy Kossuth csónakosa ne bánja meg az utazás fáradságát.

— **Lelkészbektatás.** Lelkes ünnepség keretében iktatta tisztségébe a *szegedről* iszraelita hitközség új rabbiját, dr. *Rubinstein* Mátyást, az orosháziakat volt tudós papját. A hitközség részéről dr. *Pirnitzer* Béla vezetésével dr. *Müller* Ferenc, *Wolff* Henrik és *Strauss* Mór előjárókból álló küldöttség a megye határáig eléje utazott a főrabbinak, ki az üdvözlőbeszédre szép szavakban válaszolt. Este a vonatnál a képviselőtestület teljes számban fogadta a lelkeszt, akibiz dr. *Leopold* Kornél hitközségi alelnök magvas beszédet intézett. A templomban *Leopold* Sándor hitközségi elnök lendületes beszéde után dr. *Rubinstein* Mátyás magasan szárnyaló, mély gondolatokkal teli beszédet mondott az igaz pásztor hivatásáról.

— **Mérenylet a hadgyakorlaton.** Arra a hirre vonatkozólag, amelyet lapunk mai számában egy estilap közlése alapján fenntartással átvettünk, a hadtestparancsnokság a következő értesítést adta ki: A hírből csak annyit igaz, hogy mindössze egy éles lövés történt és egy katoná jelentékieitől megsérült. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy kicsoda lőtt éles tüllányval. A Lobkowitz herceg személyére vonatkozó híresztelés a valóságnak nem felel meg.

— **Adomány az újságíró-egyesületnek.** *Hets* Ödön fővárosi ügyvéd *Bernfeld* Mór ellen indított rágalmozási perében a bíróság által megítélt ötven korona perköltséget a Budapesti Újságíró-Egyesület segítő-alapjának adományozta.

— **A soproni kereskedelmi kongresszus.** A soproni IV. országos kereskedelmi kongresszuson a kereskedelmi miniszter gróf *Wickenburg* államtitkár, a pénzügyminiszter *Kecskés* Dezső kir. tanácsos pénzügyigazgató fogja képviselni. A kongresszusra, mint *Sopronból* jelentik, a bejelentések még mindig sürten érkeznek. Az elszállásolási-bizottság az idegenek részére már magánlakásokat kénytelen lefoglalni. A rendező-bizottság ma küldte szét a kongresszus tagoknak az előadói javaslatokat és az igazolványokat.

— **Házasság.** *Győri* Ödön, a Mosse Rudolf hirdetői iroda képviselője Budapesten eljegyezte *Gumpel* Irma kisasszonyt, *Gumpel* Miksa bankár leányát Berlinből.

— **A zágábi zavargások.** Zágráb város tanácsa tegnap kapta meg az országos kormánytól azt a minden vita nélkül végrehajtandó rendeletet, hogy állapítsa meg számszerűen azt a megítélendő kárt, amelyet szerb kereskedők és családok a zavargások által szenvedtek. A megállapítandó károkat a város terhére kell megítélni. Eddig, mint Zágárból jelentik, negyvenkét íél jelentette be kárát, összesen 97.000 korona kártérítést követelve, de a jelentkezők még egyre szaporodnak. A legnagyobb bejelentelt kárösszeg 22.000 korona, a legkisebb 414 korona, mely utóbbi összeg a szerb iskola és a szerb bank épületei bevert ablakainak az ára. Egyes kártérítési tételek a következők: 7200, 7100, 6950, 3825, 3000, 2800, 2000, 2000, 1800, 1200, 1100, 994 és 625 korona. Ezeket a követeléseket felülvizsgálja a tanács részéről kiküldött bizottság, mely aztán a kártérítési összegeket megállapítja.

A rendőri vizsgálat nagyrából már be van fejezve s eredménye eddig az, hogy 90 embert szállítottak át az ügyészséghez. Nagy feltűnést keltett Zágárbán *Nikolajevics* osztálytanácsos felülgésztese, nevezetesen azért, mert *Nikolajevics* annak idején mint a szerb kultur-ügyek referense került be a közoktatási osztályba. A fegyelmi vizsgálatot *Sirbac* báni tanácsos végzi, ki *Nikolajevics*et már tegnap hosszasan kihallgatta. A fegyelmi tanács a legközelebbi idő alatt fog az ügyben dönteni.

De nemcsak a zavargók, hanem a sajtó ellen is szigorú rendszabályokhoz kellett nyulni. Így tegnap *konfiskálták az összes ellenzéki lapokat*. A szláv egységre és egyetértségre nézve szerfóltó jellemző az, hogy az *Ozbor* most már a *Narodny Listy* bojkottálását is követeli, a cseh lap horvátellenes magatartása miatt s rámutat arra, hogy ez a prágai újság a szláv szolidaritás eszméjét az ortodoxizával és az orosz kancsukával azonosítja.

Zimonyból jelentik a Magyar Távirati Irodának: A zágábi zavargások visszabátásaként e hó 11-én *Eszéken* nagy népgyűlés volt, amely a zágábi eseményeket a *tegszigorubbán* elítélte és elhatározta, hogy küldöttséget meneszt *Szell* Kálmán miniszterelnökhöz azzal a kéréssel, hogy azokat a szlavonországi megyéket, amelyekben a lakosságnak több mint hetven százaléka szerb nemzetiségű, *Magyarországhoz* csatolják. Hasonló mozgalom mutatkozik *Bumában, Karlovcán* és *Zimonyban*. A szerbek mozgalmat a *szlavóniai németek is támogatják*, akik ott tekintélyes számban vannak és szintén azt akarják, hogy azokat a szlavóniai megyéket, melyekben a szerbek és németek többségben vannak, újra *Magyarországhoz* csatolják. Ennek a törekvésnek különben már néhány évvel ezelőtt lelkes szószólója akad *Spirta* György tekintélyes földesur és zimonyi városi tanácsos személyisége, aki ezt az eszmét már akkor fölvetette a budapesti és a zimonyi sajtóban. Hir szerint a szeptember 28-iki *újvidéki szerb népgyűlés* is foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

— **Megtalált sarkantató.** A *Frankfurter Zeitung* azt jelenti New-Yorkból, hogy *Peary* sarkantatóz a keresésére küldött expedíció megtalálta és most utban van hazafelé. *Peary* táviratot küldött a *Chateau-Üböl*-ből (*Labrador*), de utjának eredményéről nem tesz említést.

— **Halálozás.** *Frank* Gyula IV. évnés műegyetemi hallgató, rövid szenvedés után huszokettedik évében elhunyt.

— **Erdőségés Amerikában.** *Newyorkból* táviratoztak, hogy *Washington* államban nagy erdőégés volt, amelynek sok emberélet esett áldozatul. Eddig 38 holtestet találtak, azonkívül még sok faulakosnak nyoma veszett. A tűz nagy kárt tett a diófa-állományban.

— **Vizbefutl tengerésztestek.** *Karlskronából*, Svédországból jelentik, hogy az öt vesztégő dán gyakorló hajórajnak négy tisztje az éjjel, amikor a városból visszatértek a hajókhöz, eddig még kiderítetlen módon vízbeült. Az örség segítségkialtásokat hallott. A tiszték közül kettőnek a holtestét megtalálták.

— **Öngyilkos önkéntes.** *Bécsben* ma föbelőtte magát egy *Kalenda* Ede nevű tüzerönkéntes. A szerencsétlen ifju, kinek az szegte kedvét az élethez, hogy megbukott a tisztvi vizsgán, nyomban meghalt.

— **Gyilkos szülék.** Egy danzigi távirat hihetetlenül borzalmas esetről ad hírt. *Rubin* közszégen a halárszélén letartóztatott egy *Dorstevis* nevű házaspárt, mert az a gyanu ellenük, hogy *meggyilkolták mind a nyolc gyermeküket*. A vizsgáló bizottság a gyermekek közül négyet a padláson talált megfojtva.

— **Nagy vízáradás.** *Kalkuttából* jelentik, hogy a *Bramane* és *Banslay* folyók Dél-Bengáliában kiáradtak és elöntöttek 25 falut, 6000 ember hajléktalanná lett.

— **Zöldi Maró Amerikában.** *New Yorkban*, az amerikai milliárdosok gyönyörű tengeri iürdőjében fényes nyelvény volt, melyet a *Casino Theatre*-ben egy nyolcvantagu előkelő hölgybizottság rendezett s meyen *Zöldi* Marci, a honvédőhadnagyból lett hegedűművész aratot nagy sikert a *Repüj* iecském művészi előadásával. A hatás a *New York Herald* szerint olyan nagy volt, — hogy az elegáns közönség, a hangverseny befejeztével a magyar művészt válsággal ünneplte. *Zöldi* Maró négy hónap óta tartózkodik Amerikában, elsajátította az angol nyelvet és egy *New Yorkban*, mint *Oyster Bayben* s *Newportban* a legelőkelőbb amerikai családoknak kedveltje.

— **Gyermekhangverseny a Telefon Hírmondóban.** A nyári szünet után ma délután rendezi első gyermekhangversenyt a *Telefon Hírmondó*. Ez a hangverseny — mely mint azelőtt is rendszeren, 5 óráról 6 óráig tart — *Kossuth* Lajos emlékeztető éleli fel és hazafias irányu programjával bizonyára méltó helyet fog elfoglalni az országos ünnepeken, melyek az idei szeptember 19-éket körülveszik. Közreműködnek a hangversenyen: *Bárdossy* Irén urnő, *Hegedűs* Gyula, *Várady* Sándor és *Balassa* Jenő (Basa bácsi) a gyermekhangversenyek agilis rendezője, továbbá *Braun* Rubin gondnokművész, *Horváth* Róbert tárogatásmester, a Vukok országos zenekarának négyestársasága és *Hartmann* Jenő zongorista tanár.

Este a *Telefon Hírmondó* a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közvetíteni az előfizetők lakására. Előadásra kerül a *Faust*, *Gounod* nagy operája, mely a leginomabb műnuszaiában is a legstíztáiban lesz hallható a kagylókön keresztül. Az opera közvetítése után a rendezés esti felolvasás következik, melynek keretében a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság, majd annak bevezetével 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül.

(x) **Gebauer Károly** hazai ércokoporsó-gyáros teemetkezési intézete VII. Erzsébet-körút 26-ik számú házában van.

Kossuth Lajos emlékezete.

Budapest, szeptember 16.

A lelkes magyar sziv verőnégye ragyogja be a Kossuth-ünnep készülődéseit és az ország legféltávolabbi és legkisebb zugában is meggyújtják majd a kegyelet oltárát Kossuth Lajos emlékére. Az ellenzéki sajtó egy része ezalatt még a Kossuth-ünnep készülődéseiből is politikai tőkét szeretne kovácsolni és a kormányt teszi felelőssé, hogy a főváros szeptember 19-én nem tart diszközgyűlést. Ily irányzatú cikkeknek szól ez a főhivatalos váasz:

Dacára annak, hogy nyilvánvaló, hogy a főváros diszközgyűlése most már el nem határozható s a főváros ünnepének programja már hónapokkal azelőtt véglegesen megállapított, bizonyos újságok tendenciós módon a diszközgyűlés elmaradásának egyéb indokait igyekeznek felidezni s erőnek-erőjével *Szell* Kálmán miniszterelnök személyét igyekeznek bevinni a diszkuszóba. Ez a nagyon is átlátszó törekvés azonban sikerülni nem fog senkinek. *Márkus* József főpolgármester sajtó maga igen határozottan kijelentette már, hogy a közgyűlés elmaradásáért ő vállalja el a felelősséget, amint hogy merőben alaptalan mindazon ráfágás, amelyel *Szell* Kálmánnak irányzatossz szerepet igyekeznek tulajdonítani az ünnep ilyetén előkzítésében. A miniszterelnök sem nem terjesztette előzetesen a király elé a fővárosi ünnepi programját, sem a diszközgyűlés elmaradása érdekében nem működött közre.

A *Tudomány-Egyetem* rektorának, dr. *Kéll* Károly udvari tanácsosnak rendeltetése szeptember 19-én, a Kossuth-ünnep napján úgy az előadások, valamint a vizsgálatok is szünetelnek.

Az 6-budai Kossuth-ünnepet, mint már jelentettük, vasárnap délután tartják meg. A rendezőbizottság újabb *Szilágyi* Károly következő lelkes főhívásában hívja meg a közönséget az ünnepre:

Magyarok! Szeptember 19-én lesz száz esztendője, hogy megszületett a mi megváltóink Kossuth Lajos. Hangosabban dobban lét minden magyar sziv, mikor meghallja ezt a nevet, mert őzi, hogy ezzel a névvel van kapcsolatban a magyar mostani léte. O vezetése ki nemzetet a százados tepsedő pusztájából a szabadság igéret-földjére. Felrázta dermedtől amából a nemzetet, — fegyvert adott kezébe, megmutatta a ótt, amiért érdemes — és kell küzdenie. És a nemzet megértette apostolát. Talpra állott! Megvívta a hősk harcot. . . Legendás dalai a szabadság nagy korszakának újra ismértve, újra becsülte, újra lényessé tették a magyar nevet. Imádatl gondolkunk mindnyájan rá aki legnagyobb volt a nagyok közt. — Tuláradó lelkesedéssel emlékezzünk meg arról a napról, amelyen az Isten nekünk adta ót, mert az az isteni szikra, amelyet az Ur az ó lelkébe lebelet, az emberi szabadság legnagyobb apostolává, a magyarok legdicsebb vezérévé avatták ót. Erről a napról mindannyian meg óhajunk emlékezni, akik íti a kertületben magyaroknak valjuk magunkat.

E hó 21-én, vasárnap a Fő-téren délután 3 óra-
kor ünnepet rendezünk. Ne válasszon el ezen a na-
pon bennünket semmi. — Halljátok meg azt az isteni
szózatot, ami még a sirból is felharsog tőbbször:
ha még egyszer azt izeni, mindnyájunknak el kell
menni. Felhívunk azért ismételtén titeket, akik
érzitek a szent kötelességet, hogy hálával adóz-
zatok az ő emlékének, hogy mind ott legye-
tek ezen a Kossuth-ünnepélen. Fényesség, nagy-
szerűvé kell tennetek megjelenésétekkel ezt az ünne-
pet. Mutassátok meg, hogy nem maradtok a testvér-
kerületék mögött ti sem, hanem elsőskartok lenni
azok közt, kik hódolatukat küldik fel hozzát! Buda-
pesti III. ker. Torna- és Vívó-Egylet. III. ker. Dal-
fűzér. Dalkoszorú. Első magyar nemzeti asztaltársá-
ság. Jóbarkatók asztaltársasága. Jókai Kör. Munkás
Kaszinó. Munkások Orsz. Köcs. Nyugdíj- és Rokkant-
Egylete. Obudai Protestáns Enek-Egylet. Pol-
gári Kör. III. ker. szatócok ipartestülete. Székes-
ővárosi III. Ker. Kör.

Az ünnepély sorrendje: Himnusz. Éneki a
Dalkoszorú és a Dalfűzér. Rákosi Viktor: Fohász.
Elmondja *Jakab* Sándor. Ünnepi beszéd. Mondja
Vész József országgyűlési képviselő. Kossuth-Him-
nusz. Éneki a Dalkoszorú és a Dalfűzér. Abrányi
Emil ünnepi költeménye. Szavalja *Maday Gyula*.
Beszéd. Tartja *Hoffmann Ottó*, az Egyetemi Kör elnöke.
Szózat. Éneki a Dalkoszorú és a Dalfűzér.

Kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyt a Kórház-
utcai iskolában tartják meg.

A Magyar Agrár- és Járadékbank hivatalos he-
lyiségeit folyó hó 19-én délelőtt 11 órától kezdve
zárva tartja.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egylet a
Kossuth-ünnepségek napján folyó hó 19-én valamennyi
központi- és főközpontját csak délelőtti 11 óráig
tartja nyitva. Csak délelőtt 11 óráig tartja nyitva he-
lyiségeit az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpén-
ztár is.

Az Országos Magyar Képzőművészi Társulat a
Kossuth ünnepi menetben *Zala György* h. igazgatót,
Jendrassik Jenőt és dr. *Ambrozsics Dezsőt* küldte ki.
A kereskedő ifjak társulatának ifjusága a társulati
helyiségeiben szeptember 18-án este 9 órakor emlék-
ünnepet rendez. Az ünnepi beszédet *Papp Zoltán* or-
szággyűlési képviselő tartja; ezenkívül a társulat da-
lárdája ad elő alkalmi dalokat. A Kereskedő ifjak társu-
lata felkéri ezután az üzlet-önköket: zárják be üz-
leteiket 19-én, hogy a kereskedő ifjuság is résztve-
hessen a kegyeletis nagy ünnepben.

A Magyarországi Nyomdaiparkok Egyesülete *Hirsch*
Lipótnak, a Franklin-társulati igazgatójának vezetésé-
 alatt testületileg jog részt venni a fővárosban rendez-
endő Kossuth-ünnepben és a keresepi-uti temetőben
Kossuth Lajos mauzóleumának alapkövetélteli ünne-
pélyn.

A Budapesti szesz- és likörgyárosok, készítők
és kimerők ipartársulata felhívja tagjait, hogy e hó
19-ikén délelőtt 10 órától üzleteiket zárva tartásuk,
együttal elhatározza az ipartársulat, hogy a Kossuth
sírházra koszorút helyez.

Debrecen városa holnap ünnepli Kossuth szüle-
tésének századik évfordulóját. Ma este az egész város
ki volt világítva, a házakon Kossuth-képeket és
szobrokat alkalmaztak transparensok közt, az összes
üzletek kirakatai fel voltak díszítve, a gázlámpák fol-
gyujtva és a határban örömtűzek égtek. 27 egyet
lampionos menetben 2500 lampionnal, zenével s a
Kossuth-nóták éneklésével vonult a városban végig. A
városházán gázesövekből 20.000 lánggal Kossuth Lajos
arc képe díszlett.

Orsova város közönsége folyó hó 19-én emlék-
táblát helyez arra a házra, amelyben Kossuth Lajos
az országban utolsó éjszakáját töltötte. Ez alkalommal
az orsovai magyar dalkör ünnepélyt rendez, amelyen
az alkalmi beszédet *Komjáthy Sándor* tanár tartja.

Ceurgó városa is ünnepel. Reggel a katolikus,
református és izraelita templomokban istentisztelet
lesz, délután pedig ünnepi közgyűlés a városházán. Az
ünnepi szónokok *Inkey József* országgyűlési kép-
viselő és dr. *Ehén Kálmán* lesznek, a Polgári Kaszinó
dalárdája bazaaris énekeket ad elő. A főgimnázium
és az állami tanítóképző szintén megünnepeli a nagy
napot.

Szilágyosmily közönsége sem marad az ünneplő
magyarság lelkesedése mögött. Kossuth-ünnepére
Ujron Gábor is leutazik kerületébe és nagy beszédet
mond Kossuthról.

Kassán Beóthy Ákos országgyűlési képviselő lesz
az ünnepi szónok. Az emlékünnepélyt pénteken este
rendezik a Salkház nagytermében.

Kossuth Lajos amerikai diadalutjának tömérdek
hiteles okiratát, csupa nagyrértékű irások bizonyítékát
s kegyeletis emléket gyűjtötte egybe *Friedmann Adolf*,
Ós-Budavára derék igazgatója. Amerikai tartózkodása
alkalmával önzetlen lelkeségében nagy anyagi áldo-
zatokkal megszerezte *Friedmann* az okmányokat s
ezeket most rendezve a közönségnek is bemutatja. A
különös érdekességű, tanulságos és szép kiállítás a
Kossuth-ünnepségek estéjén lesz látható Ós-Budavára
üléseisen feldíszített mecsetjében. A vállalat igazgatója
a történelmi szempontból is kiváló figyelemre méltó
gyűjteményt ma este mutatta be a saját képviselői-
nek. A mai meghívott közönség közt jelen volt
Visontai Soma országgyűlési képviselő is, aki mag-
vas tartalmú, lelkes beszédében méltatta *Fried-
mann* igazgató érdemét, amely példásan nyilván-
ul abban, hogy messze hazájától szóval és tet-

tel iparkodott a magyarság kultuszát ébren tartani.
Kossuth Lajos amerikai diadalutja valóságos meg-
eleveendő a mecsetben levő dokumentumokban. A
kormányzó Amerikába való bevonulásának szép fest-
ménye van a háttérben s két csoportban a becses
okiratok hosszu sora. Érdemes és tanulságos, e
mellett igen érdekes ez okiratok megtekintése, a
közönség bizonyára ki is zárandokol majd Ós-Buda-
várába a Kossuth-ünnepnapok estéin, hogy érdeklő-
désével méltányolja *Friedmann* igazgató buzgóságát
és hazafiságát.

Katoná-nóták.

... Ma futjak le, kis angyalom,
Haza jövök érted!

I.

Ropog a puska, kard cikázik,
Rajt ősz napnak fénye játszik,
Habos lovak dűbörgve szállnak
A lombtalan, a tar határnak.

Sápadt arook, fáradt legények
Vágnak az ellenség tűzének,
De egyszerre túl völgyön, árkon,
Kürtöz zeng sirva, szinte álom.

Dombról dombra, hegyről hegyekre,
Tar síkságról a rengetegbe,
Uton, útszelen, innen, onnan,
Zendülve hangzik, egyre jobban.

S lővés nem dörren már a légben,
Pihen a kard a hüvelyében,
Es ujjongva száll el az égnak
A boldog szabadságos ének!

II.

Kapitány úr azt mondja a bakának:
„Maradj nálam, édes flam, zupának,
Három csillagot varratsz gallórdra,
Egész század hallgat a kommandódra.”

„Kapitány úr, köszönöm a jóságát,
De tarisa meg azt a három csillagát,
Odahaza régen vár a galambom,
Annak a szemében van a csillagom!”

III.

Isten veled, kedves rózsám,
Már lefujtak nékem,
Visszamegyek a falumba
Még e-en a héten...

Majd akad egy új regruta,
Becsüljed meg őtet,
Mint a hogyan megbecsülted
Régi szeretődet.

Várjad szegényt minden este
Meleg vacsorára,
Néha egy kis pénz is adjál
Üres tarsolyába...

Ej! Hisz tudod a reglamát,
Megtanultál nálam,
Uj szeretőd, a regrutát,
Tartsad katonásan.

IV.

Már minálunk megállott a
Gőzkoosi,
Szabadságos öreg bakák
Szállnak ki,
A leányok nagy örömmel
Kiáltják,
Megjöttek a szabadságos
Katonák.

„Nyisd ki, anyám, zöldleveles
Kapudat,
Ereszd be a szabadságos
Fiadat!”
„Beeresztlek, édes flam,
Vártalak.
Három éve, mióta nem
Látalak!”

FŐVÁROS

(*) Az egyesületek ellenőrzése. A belügymi-
niszter a főváros területén levő munkás- és szak-
egyesületek múlt évi működéséről szóló jelentést,
amelyet a főváros hatósága terjesztett föl hozzá, tudomá-
sniul vette. Ezeknél az egyesületeknél csak itt-ott
észlelt az illető kerületi előjáróság adminisztratív ter-
mészetű kisebb hiányokat s így szigorubb eljárás-
sehol sem volt szükséges. A tanács ennek következté-

ben intézkedett, hogy a jelentésben foglalt egyes ja-
vaslatokat és módosításokat, amelyeket a miniszter
szintén jóváhagyólag vett tudomásul, érvényesítsék.
Ezzel kapcsolatban a tanács elhatározta, hogy az
egyesületek megvizsgálásának az egyöntetűsége s az
ellenőrzés hatatosabbá tétele előlájából új rendszert
hoz be. Nevezetesen, a közgyűlés elé azt az előter-
jesztést szándékozik tenni, hogy az egyesületek irá-
nyában való felügyeletet, épp úgy, mint ahogy a be-
tegetéselő-pénztárak ellenőrzése történik, ne mind a
tiz kerületi előjáróság végezze, hanem csak az ezzel
megbízott egy kerületi előjáróság. A tanács azzal az
eszmével is logikalkozik, hogy az ilyen vizsgálatokhoz,
a pénzkézelés szakszerű ellenőrzése végett, állandóan
kirendeje a központi számvétség egy tagját.

SZÍNHÁZ, ZENE

•• Nemzeti Színház. A *Nők barátja* nem veszít
vonzó erejéből. Dumas finom pszichológiája, gazdag
életbölcsessége, ötletekben patgog szuverén elméssége
csillog ebben a darabban. A nők barátja egyszersmind
a közönség barátja. Sohasem ununk rá mindig élve-
zettel hallgatjuk, mindig gyönyörködünk benne. Ez
emberi szív és a szociális bajok ismerője ebben a
darabban nem sulyos társadalmi problémát tárgyal
nagy drámai erővel. Itt egy érdekesen bizarr téma
körül vigjátéki könnyedséggel torog és csak enyeleg,
csak játszik velünk. De milyen tartalmas ez a könny-
nyed játék; mennyi művészet lappang ebben az
enyelgésben; mennyi igazság kandakul lenék ebből
a szórakoztató bohóságból; mennyivel töböt ér
ez a finom, diskrét mosolygás a mindenáron ne-
vettetni akaró bohózatirók zajos kacagásainál!
A mai előadásnak három új szereplője volt. Leverdét
komikus maszkját *Gai* vette magára a még mindig
gyöngédkedő *Vizvári* helyett. Kitűnő elődje után is
jólész, őszinte derűtséget tudott fakasztani ez a közön-
ség sűrű soraiban. A neveléses tudás komikumát
élénken kiemelte, de seholsem túlozta. Dumas diskrét-
cióját kö elezönte tartotta magára nézve is. Nem fe-
ledkezett meg arról, hogy Franciaország egyik leg-
dizstingváltabb szellemének áll a szolgálatában, aki-
től semmi sem állott távolabb, mint a könnyű és
olcsó hatásokra vadászó harlekin-rakoncátlanység.
Ugyanezt a művészi becsavargat élvezték a *T. Deli Emma*
Haekendorf kisasszonyában is. Olyan
okos, érdekes, pikáns és kedves volt, mint az
alak maga, akit a francia szerző rendkívül eszes-
nek, bájosnak és természetesen alkotott meg.
Mindvégig megmaradt a Dumas nivóján és tár-
salgásában volt valami abból a feszelen előke-
lősből, abból a szívből fakadó gráciából, amit
Priele Kornélia egyénisége és páratlan művé-
szete képvisel a nemzeti színpadon több mint fél-
század óta. Balbine szerepében a kis *Paulay Erzi-
két* láttuk, aki már a bájos megjelenésével, a bimbózó
fiatalságával is teljes illuziót keltett. Naivitása nem
volt se konvencióis, se affektált. Vigan, természetesen
és hódító temperamentummal adta a Dumas bakfisét,
aki egy fokkal okosabb a rendez vigjátéki bakfisek-
nél. A régi, jeles szerepiök élén *Náday* vezetett. Min-
denki bámulattal nézte éret művészetét és osodáltos
fiatalságát. A Nemzeti Színháznak ez az oszlopos
tagja ma is olyan könnyed gráciával mozog a nagy-
stíliú bonvivant-szerepekben, mintha minden sulyos,
lázás esztendő csak azért suhanna el fölötte, hogy az
ifjuságát gyarapítsa. (d. e.)

•• Sába királynője. Sehol a világon nincs az
operánékesnek olyan jó dolga, mint a m. kir. Opera-
ház köte ékeiben. Nagyon jó dolga van és kevés. Tes-
sék számítani: nálunk három, igenis háromhónapi
vakációt élveznek, Bécsben például csak egy hónapot
— nálunk hetenkint csak öt előadást tartanak, Bécs-
ben mindennap, — végül pedig tessék tekintete
venni, hogy m. kir. Operának harminc énekesnője
van, míg *Mahler* Gusztáv csak tizennyolc énekesnővel
tud aránylatni hosszabb időn át kitűnő és érdekes
műsort fenntartani! Legvégül pedig jól kell említeni,
hogy nálunk aránylag sokkal nagyobb gázsikat fizetnek
mint Bécsben. Irigységgel vegyes tehát az öröm, amely-
lyel ma este énekesinket és énekesnőinket üdvözöltük,
akik három hónapi pihenés után ismét az Operának
lámpái elé léptek. *Sába királynője*, *Goldmark* mester
hatalmas dalműve nyitotta meg a szezon és a keleti
zene buja erejéhez kitűnően illt a hosszu pihenés
alatt még inkább megerősült hangok érzéki szépsé-
sége. Két primadonnánk: *Diósiné-Handel* Berta a cim-
szerepben és *W. Kramer Teréz* mint Szulamith sok
lényet és melegséget adott az előadásnak, *Ney* Dávid
méltóságos Salomonja oszlopa az ensemblek, *Brou-
lik*, mint Aszád, *Sendrói* mint Iópap és végül *Mihályi*
mint Baál Nanán járult hozzá az est sikeréhez, nem-
különb a karok is. Az előadást *Sihla* karnagy di-
rigálta lendületesen és biztosan.

**** A baba.** Széles koszoruban állította meg ma a közönség a Népszínház páholysorát és emeletét. Poétikus szép előadás várta, a babáé, amelynek színes és meleg melódiai széllyel nyírt alkotványon teremhettek költője fantáziájában. Nagy boldogság lehet az olyan ihlet, amelynek szárnyain dalok teremnek szerencse, ha van szöveg, amely ezt az ihletet felszítja és a legteljesebb kielégülés, ha van színész-lehetség, aki szót és muzsikát az egész értéke szerint tud a publikummal közölni. A címszerep ábrázolója, *Küry Klára* kisasszony a művészet legnemesebb forrásaiból merített az este és nézői sorában könny és mosoly játszott, amint játszott. Lehellesszerűen finomszövésű ez az egész alakítás és késszen, ahogy a színen megjelenik, nem is sejteti a roppant munkát, amelyre a megéltése jár. Mióta ez a darab él, a párisi színpad operettnagyságai csak a tekintélyüket kamatoztatták. Ha *Küry* kisasszonyt gazdag utja valamikor Párisba viszi, e mindeneket tulszárnyaló város hála lesz neki, amiért az újabb francia énekes játékokat neki feladja. Játékos társa, *Hegy Aranka* asszony, a kis novicius szerepében közvetlen, meleg, sok humorral és ötlettel tei játékával batott. Páros je enéseik — együttvéve az egész darab — gyönyörűek voltak és híres keringőjükkel a harmadik felvonásban a közönség alig tudott betelni. Jó móka is volt elég. *Németh, Solymosi és Tollagi* pompás hármás.

**** Magyar Színház.** A küszöbön álló Kossuth-ünnepnek mintegy előhangjaként jött le már ma este a *Magyar Színházban Verő György Bölcső és koporosi* című alkalmi darabjának a bemutatása. Az *Ezer év és az 1848* szerencsés kezű szerző Kossuth-darabjának koncepciójában teljesen eltér a sablontól s szinte megleg bennünket felfogásának önállóságával, eredetiségével. Semmi tableaux, semmi görögütiz, semmi patosz. Nem kíséri végig Kossuth hatalmas alakját korzakok életének egyes fázisain; két momentumot ragad meg csupán: Kossuth születését a táljai nemesi portán és a Kerepesi-temetőben Kossuth sírját. Egy asztalosmester szegény portáján kezdődik a darab, akinél megrendelik a megszületendő Kossuth Lajos bölcsőjét. E köré a bölcső köré sereglenek az egyes alakok: a vén kuruc, a teátrista, a jobbágyszó, akik az *akvori* Magyarországot perszonalifikálják. Utolsóan jön *Czinka Panna*, a Rákóczy-harcok híres cigány-nőjének a leánya, aki vízióban látja a forradalom felkelő véres napját, a magyar fegyverek diadalát, szomorú leveretését, Kossuth hontalanságát és visszatérését hideg-halottan. Rendkívül hangulatos ez az első kép; igazi költői koncepció, tele színnel, hangulattal. Legsikerültebb része *Verő* Kossuth-darabjának.

A darab második része nem apológia, hanem vezérellek a színpadon. Csupa aktuális politika: erősen reklámja a városban a késékedő Kossuth-szobrot s Kossuth sírja mellett, a kerepesi-üti temetőben szatirizálja a mai állapotokat. Mint az aktuális politika minden, nem egy bántó szó esik, nem egy disszonancia, mely telrész az ünnepies hangulatból. Csak a legvégén üt meg újra egy ünnepies akkordot: a sírok hantja közül els áll a hívő nóta:

Kossuth Lajos azt üzenté . . .

A *Kossuth*-est hangulatát az öreg 48-as honvédek adták meg, akik barna attilláikban ezüsttűhöz hajjal ott ültek a nézőtérben s egy-egy könnyesebb gördült végig száz ráncolat borított orcaikban. Az első emeleti proscenium-pályában *Kossuth* Ferenc és *Tivadár* ültek akiket a közönség zúgó tapsal és dörgő éljenzéssel köszöntött, mikor páholyukba léptek.

A *Bölcső és koporosi* a legnagyobb ambícióval rendezték és játszották. A szereplőket, *Borosst, Hidvéghyt, Ráthonyit, Sziklait, Szilágyit* nyílt színen szakították néhol félbe a tapsok. Mély hatást tett *Angyal* Ilka, aki *Czinka Panna* vízióját mély érzéssel, erőteljes drámaisággal mondta. A kis *Bokros* Margit, aki először lépett a deszkákra, ma este csak annyit tudott mutatni, hogy hivatása terelte a színpadra.

A szerzőt a darab első része után zajos meleg tapsok szőlították nagyon sokszor a függöny elébe.

Nem illett bele az est hangulatába *Offenbach* kis operettje, a *Váraszegedű*, melyet *Szelestei* Elza, *Margó* Zelmá és *Sziklai* különben jól játszották.

(M-s)

**** Faust századcsor.** Holnap este kerül színez századcsor a *M. kir. Operaházban Gounod: Faustja*, amelyt legelőször 1849. március 19-én a párisi *Théâtre Lyrique* hozott színez. Azóta diadalmas körútján bejárta az egész zenei globust. Világhódító utján hozzánk csak 1-63. szeptember 2-án juthatott. Ekkor adták először a *Nemzeti Színházban*, utóljára pedig 1884. május 27-én összesen 201-szer. A *M. kir. Operaházban* első előadása 1881. október 2-án volt. *Faustot* énekeltek a *M. kir. Operaházban*: *Perróti* Lajos, *Broulik*, *Gassi*, *Kalisch*, *De* *March*, *Prestov*, *Rancio*, *Signorini*, *Szirovauka*, *Arányi*, *Guszalovitz*, *Stehe*, *Dippel* *András* és *Kertész*. Összesen 15-en. *Mefistót* énekeltek az Operában: *Odry*, *Ney* *D.*, *Las-*

sale *Mannheit*, *Lorrain*, *Beck*, *Kornai*, *Ezendrói*, *Szavits* *Zarko*. Összesen 9-en. *Valentint* énekeltek: *Bignio*, *Mateczky*, *Fekter*, *Takács*, *Mannheit*, *Veres*, *Várady*, *Beck*, *Összesen* 8-an.

Margitot énekeltek: *Turólla* *Reich*, *Rotter*, *Bartholucci*, *Bianchi*, *Sembrich*, *Szilágyi* *Arabella*, *Schiff* *E.*, *Kop* *er-Berger*, *Braghi* *Zs.*, *Rossini*, *Vasquezné*, *Carberini*, *Keményfi* *Gizella* (*Róna* *Józsefné*), *Rüssel*, *Handel*, *Kacér*, *Strakoch*, *Leo* *L.*, *Arnoldson*, *Krammer* és *Ney* *H.*, Összesen 22-en.

**** Blaha Lujza első fellépése.** *Elaha* *Lujza* asszony, a *Népszínház* nagy művésznője, nyári szabadsága után holnap, szerdán lép föl először a *Népszínházban* a *Páros bugyelláris* Zsófi szerepében.

**** Az intendáns felmentése.** A léhivatalos *Fester Lloyd* mai estilapján mindenben megerősíti a *Budapesti Napló* vasárnapi számának gróf *Kegelevich* István felmentésére vonatkozó közlését. Az intendáns lemondását, írja az idézett újság, a szombati minisztertanácsban tárgyalták és a kormány elhatározta, hogy ő felségének javasolja az intendáns felmentését. Az erre vonatkozó telerjesztést már elküldte a királyhoz s a badgyakorlatok belezése után elintézték a telerjesztés. Gróf *Kegelevich* István állását egyelőre nem tötik be; a kormány az Operaház és a Nemzeti Színház igazgatóinak hatáskörét ki akarja bővíteni és önálló munkásságukat *Beszerdj* *Viktor* miniszteri tanácsos ellenőrzése alá helyezi.

**** Kossuth-ünnep a színházakban.** *Géczy* *István* és *Lampérth* Géza történelmi színműve, a *Rodostó*, amely csütörtökön kerül bemutatásra a *Végszínházban*, négy képre oszlik. A darab előtt elszavalják *Lampérth* Géza *Hódolás* című költeményét. — A *Népszínházban* pénteken lesz bemutatva ifu *Boxor* *József* *Kossuth* *Lajos* című történelmi korrajzatának. A darab három első előadására meghívta *Porzolt* igazgató a 48-as honvédmeház lakóit is, akik *Szenlimrey* *Kálmán* parancsnok vezetésével fogja végignézni a szabadságharcnak a darabban élénken megrajzolt egyes eseményeit. A debreczeni képből betölti csikós foke-táncot lejt a baletkar. — A *Városligeti színház* már teljesen elkészült *Pakots* *József* *Kossuth* című hazafias alkalmi színművével. A színház igazgatósága a darabot fényes kiállításban hozza színez.

**** Népszínmű- és operette pályázat.** *Porzolt* *Kálmán*, a *Népszínház* igazgatója, két 100—100 aranyas pályadíjat tűzött ki népszínműre és operetterre december 31-iki határidővel. Ez időre kell a *Népszínház* titkári hivatalába beküldeni a pályaműveket. A pályázati feltételek a következők:

1. Kivántatik egy egész estét betöltő népszínmű. Előnyben részesül oia darab, mely tárgyat a magyar történelemből vette. Jutalomban 100 arany. A pályadíjat kiadatik, ha a bíráló-bizottság a pályaműveket közt a *Népszínházban* előadható darabot talál. 2. Kivántatik egy egész estét betöltő operette-szöveg. Előnyben részesül magyár tárgyú darab. Pályadíj 100 arany. A pályadíj kiadatik, ha a bíráló-bizottság a *Népszínházban* előadásra alkalmas darabot talál a pályaművek közt.

**** Egy görbe nap Kolozsvárott.** *Agai* *Adolf* és *Almásy* *Tihamér* kacagató bohózata nagy sikerrel került színez *Kolozsvárott*. A közönség viharos derűtséggel fogadta az egyes alakokat, asikre rögtön ráismert és egész estén át egyre tartott a kacagás. *Megeyeri* *Dezso* igazgató kitűnő rendezése lényegesen hozzájárult az est sikeréhez. A legnagyobb tetszést *Kassai* *kitűnő* *Sanyaró* *Vendele* kelteite, mellé sorakoztak *Szentgyörgyi* *mint* *Tolyáss* *Dániel*, *Pajp* *M.* *mint* *rendőr*, *Dezseri* *mint* *Dicsőffy* *Loránt*, *Vécei* (*Tarjagos* *Illés*), *Lantos* (*Bukovay*). *Juci* szobaleány szerepét *Gergely* *Giza* sok temperamentummal élénken játszotta, dalait, fánacát mind megemlésteltette. A *Vöröshegy-lamiaiát* *Heltai* *N.*, *K. Arpási* *K.* és *Szabó* *Mariska* játszták. *Ligeti* (*Kraxilubur*), *Szakács*, *Tompa*, *Laczkó* *Aranka*, *Várady* *M.*, *Váradyné*, *Krasznay*, *Szegő* voltak a többi alakok személyesítői. A prólogot sok értelemmel és kedvesen *Fehérváry* *Anuska* mondotta el.

**** Kezdete hét órákor.** A *Népszínház* előadásai szeptember 18-ától, csütörtöktől kezdve 7 órákor kezdődnek. A *Blaha* *Lujza* második fellépésével színezkerülő *Egy görbe nap* előadása tehát már hét órákor kezdődik.

MŰVÉSZET

□ **Az orvos-szövetség műkiállításának megnyitása.** A város igeti Műcsarnok termében ma délután előkelő hölgyközönség és úri társaság gyűjt egybe, az orvos-szövetség műkiállításának ünneplés megnyitására. A diszes közönség soraiban ott voltak: Gróf *Apponyi* *Lajos* udvarnagy, *Rodnay* *Béla* főkapitány, *Márkus* *József* főpolgármester, *Tűr* *István* tábornok, dr. *Korányi* *Frigyes*, *Conoha* *Győző*, dr. *Dollinger* *Gyula*, dr. *Récezy* *Imre* s még sok egyetem tanár, *Enyedi* *Lukács*, *Kilényi* *Hugó*, *Szivák* *Imre*, *Vésti* *József* és *Fülöp* *Béla* országos képviselők stb. A kiállítást *Kelly* *Károlynak*, az orvos-szövetség enökének üdvözlő szavai után *Walliss* *Gyula* közoktatásügyi miniszter nyitotta meg.

Kijelentette a miniszter, hogy nagy lelki örömmel jött el a kiállításra, még pedig két szempontból. Az egyik az, hogy a magyar úri társaságnak annyi remek műtárgy van a birtokában, hogy azokból kiállítást rendezhettek. A másik pedig az, hogy az Orvos-szövetség kiállítását látta egy ilyen magas művészi niveauon álló kiállítás rendezésének, amelyivel oly humánus alapot gyarapítanak. Ez olyan nemes elő, mely előtt mindnyájan kalapot emelhetünk, — tejezte beszédét a miniszter és üdvözlőlvén az urakat, mint egy nemes mozgalom vezetőit, megnyitotta a kiállítást.

Ezután a miniszter bement a termekbe a képek megtekintésére. Itt igen élénk volt a hangulat, a szebbnél-szebb leányok, asszonyok, a tudományos világ kitűnőségei, festő- és szobrászművészek jártak-eltek és gyönyörködtek a sok remek képbén, a drága izléses butorokban és a festői csoportozatu virágdíszletekben.

Hat óra volt már, amikor a miniszter végignézte a termeket és örömet lejezvéni ki a látottak fölött, gratulált *Eiischer* doktornak és a végrehajtott bizottságnak a tárlat sikere fölött, szívélyes bucsut vett az uraktól.

SPORT

**** Bécsi versenyek.** Középes látogatottság mellett futottak le a mai versenyeket, amelyek főszáma a *Gaga*-verseny volt. A négy hárommással szemben csak két mérsékelt képességű két éves vette fel a küzdelmet, s mint előrelátható volt, minden kiállítás nélkül, mert egyikük sem tudott még csak helyre futni sem, *Clavigo*, *Csókosasszony*, *Kiss* *me* és *Pumus* előtt, amelyek a leirt sorrendben értek a célhoz. A versenyek részletes eredménye a következők:

I. Nyeretlekek gátversenye. Díj 1500 korona. Távfolság 2400 méter. *Herceg* *Taxis* *M. E. Godicheje* (Hesp) első, *Mautner* *V. Lucie* *e* (*Poole*) második, *Egyedi* *L. Allerweil* *fidelle* (*Sinn*) harmadik. Azután *Hippokratés*, *Heimechen*, *Capudan* *Pascha*. Totalizátor: 10: 31. Helyretogadások: I. 50: 63, II. 50: 61.

II. Handicap. Díj 2000 korona. Távfolság 1300 méter. Gróf *Trautmannsdorff* *L. Petronelje* (*Barker*) első, *Krausz* *L. Marodeurje* (*Slaek*) második, *Péchy* *A. Tétová* (*Taral*) harmadik, azután *Biri*, *Galium*, *Nevevrim*, *Hozi*, *Amras*, *Gugu*. Totalizátor: 10: 39. Helyretogadások: I. 50: 82, II. 50: 101, III. 50: 80. III. *Gaga*-verseny. Díj 6000 korona. Távfolság 1100 méter. *Mr. Burnett* *Clavigoja* (*Barker*) első, *Blaskovich* *E. Csákos* *asszonya* (*Van* *Dusen*) második, *Dréher* *A. Kissmeje* (*Cleminson*) harmadik. Azután: *Pumus*, *Futótíz*, *Türeimes*. Totalizátor: 10: 92. Helyretogadások: I. 50: 157, II. 50: 76.

IV. Kétévesek handicapje. Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter. Gróf *Andrássy* *G. Boriskaja* (*Russel*) első, gróf *Trautmannsdorff* *L. Jucbehja* (*Wilson*) második, *Egyedi* *L. Marineurje* (*Baines*) harmadik, azután *Neszdám*, *Ducrot*, *Maisy*, *Takás*, *Silány*, *Caserta*, *Baltimore*, *Santos* *Szerencse* *fel*, *Testa*. Totalizátor: 10: 67. Helyretogadások: I. 50: 114, II. 50: 82 és III. 50: 283.

V. Eladó két évesek versenyje. Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter. *Tassy* *A. Jellissava*-ja (*Zsebbök*) első, *Péchy* *A. Curieuse*-je (*Holmes*) második, báró *Harkányi* *J. Elég*-je (*Smeida*) harmadik, azután *Guerilla*, *Speranza*, *Talia*, *Abakir*, *Fidelio*, *Milfay*, *Tud* *Floreal*, *Colibri*, *Jocrisse*, *Mikor* *hogv*. Totalizátor: 10: 69. Helyretogadások: I. 50: 123, II. 50: 99, III. 50: 159.

VI. Akadályverseny. Handicap. Díj 3000 korona. Távfolság 3200 méter. *Ijabb* *David* *E. Jour* *fox* (*Sinn*) első, *Mautner* *V. Tokaja* (*Poole*) második, *Braganzai* *herceg* *Allalija* (*Healy*) harmadik. Azután *Herész*, *Redactor*. Totalizátor: 10: 31. Helyretogadások: I. 50: 53, II. 50: 86.

VII. I. osztályú eladóverseny. Díj 1000 korona. Távfolság 1800 méter. Gróf *Telesi* *L. Zsaberja* (*Gray*) első, *Szemere* *M. Perlasza* (*Bonta*) második, *Aresin* *Fatton* *Ugyanaza* (*Russel*) harmadik, azután *Akár* *hogv*, *Ponyvásy*, *Tóprtyű*, *Davensberg*. Totalizátor: 10: 53. Helyretogadások: I. 50: 65, II. 50: 61, III. 50: 53.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Takács** *Zoltán* egészséges. *Takács* *Zoltán*ról, a hirhét pénzhamisítóról az a hir volt elterjedve, hogy a kőbányai gyűjtőfogházban megbetegedett és annyira rosszul van, hogy haldoklik. A gyűjtőfogházból most azt jelentik, hogy az egykori diákvezér, aki még eszlendőig fogja élvezni a gyűjtőfogház vendégszeretét, teljesen egészséges.

§§ **Pángerman** *költészet*. *Korn* *Artur* azok közé a népbolondítók közé tartozik, akik az igazságra a költészetet szokták felhasználni. Persze ez a poézis nagyon hálátlan a mestere iránt. Mert *Pegazusa* az *Olympus* helyett folyton a szegedi államfogházba jutattja a kötött beszédű pángerman agitátor. Ma is — mint *Szegedről* *távírtózzák* — egy költeménye miatt került az esküdtek elé. A költemény címe: *Isgatás* és ebben elmondja, hogy első sajtójogében a vádirat bősítette fel. Főhíborodott azon, hogy a sváb gyermekétől olyat kívánna, amit sohasem hallott. Isgatok, ugymond mert el akarunk szakítani bennünket őseinktől. Kimondom bátran az

ügyesség szemébe, hogy igazatok, mert akinek ereiben német vér folyik és aki mégse nem német érzelmi, az nyomorult. Ha száz esztendőre itélnek is el, magyar nem leszek soha. Mai kihallgatásán kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a németiség nem gyűlölködik a magyarok ellen. Ez ráogás a zsidó budapesti sajtó részéről. Védője, *Ehring Miklós* nagyteretia pángermán ügyvéd kéri a terhelő tanúk kihallgatásának mellőzését. Mint német érzelmi magyar állampolgár tiltakozik az ellen, hogy igaztásért vádolják őket, amiért német érzelmiük. Kéri a sajtó mentő-launak kihallgatását. A törvényszék azután kimondta, hogy a tanúk kihallgatását teljesen mellőzi. Az esküdtzék egyedül a költemény alapján ítélte meg, vajjon fönnforog-e az igazság, vagy sem. Ilyen körülmények között a bizonyító eljárás rögtön véget is ért s következett az ügyész vádbeszéde és a védő beszéde. Az esküdtzék Korn Arturt bűnösnek mondta ki és a verdik alapján a bíróság *hathónapi államfogháza* és kétszáz korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén pedig *újabb tizenhárom évre* ítélte. Azonkívül elmarasztalták a pángermán agitátort az összes bünygi költségekben és köteles az ítélet lapjában egész terjedelemben közzétenni.

Üsd vissza! Harmadéve történt, hogy egy fővárosi tanító bottal megfenyített egy iskolásfiút. *Tóth Béla* ebből az alkalomból *Üsd vissza!* címlírással egy cikket írt, mely a tanítósgát körében a cimben is megnyilatkozó tendenciáknál fogva nagy megütközést keltett. A zuglói tanító-testület el is határozta, hogy egy gyűlésen szót fogja tenni a sérelmet s megbízza *Tóth Kálmán* tanítót, hogy szerkeszse meg az erre vonatkozó indítványt. *Tóth Kálmán* békés uton akarta elintézni az ügyet: Jölkere *Tóth Bélát* a lakásán s meg akarta győzni, hogy a bot nélkülözhetetlen eszköze az iskolai fegyvereknek. *Tóth Béla* szívesen fogadta a tanítót s beszélgetés közben elmondta *Tóth Kálmánnak*, hogy egy alkalommal ő is kénytelen volt bottal megfenyíteni egy nevelőtlen fiút, aki gyalázó szóval illette őt. Pár nappal azután *Ember János* segédtanfelügyelő egy nyilatkozatában hivatkozott arra, hogy maga *Tóth Béla* is, mint kőbor ebeket, egy eltárgált egyszer néhány nevelőtlen csemét. Erre a nyilatkozatra *Tóth Béla* egy másik cikkel felelt, melyben azt írta, hogy vendége kiszolgáltatta őt az ellenségeknek. Ilyet, ugymond, még az elentáborba furakodott kém sem tesz, mikor vezérének referál. *Tóth Kálmán* a kitételért rágalmazás és becsületsértés miatt sajtóperét indított *Tóth Béla* ellen, ámde az esküdtbírság *jómentő* ítéletet hozott. A főmagánvádló semmisségi panaszát *Kuria Tarnai János* bíró előadása alapján, *Szerényi* koronaügyész-helyettes indítványára ma elutasította.

TÁVIRATOK

Bécs, szeptember 16. *Frigyes Keresztély* schleswig-holsteini herceg ma délután Kissingenből Bécsbe érkezett.

Wilma királynő trónbeszéde.

Hága, szeptember 16. A királynő ma *Henrik* herceg és az anyakirályné jelenlétében megnyitotta a törvényhozó-testületet.

Megnyitó-beszédeben megemlékezett súlyos betegségéről, amelyből most már teljesen felgyógyult. Az a szeretet — ugymond — amelyet a nép az ő betegsége alatt íránta tanúsított, még szorosabbra fűzte azokat a kapcsolatokat, amelyek őt népével összekötik. Németalföldnek az idegen államokkal való viszonya változatlanul barátságos.

Boer vezérek körútja.

Hága, szeptember 16. A kormányhoz közel álló körökben beszéltek, hogy *Kuyper* miniszterelnök a boer tábornokoknak *stírgósen ajánlotta*, hogy hagyjanak fel engesztelhetetlen viselkedésükkel. A tábornokok Krügerrel szemben elismerték ennek a tanácsnak helyességét és nem akarják tovább Krüger követni. *Reits* volt államtitkár azonban most is Krügerrel tart.

Hága, szeptember 16. Az angolienes tüntetések következtében a boer tábornokok valószínűleg abba fogják hagyni *körutazásukat* Európában és vissza fognak térni Dél-Afrikába. Legközelebb folytatni fogják a tanácskozásokat *Chamberlainnel*, amelyek most ismét jobb eredményt ígérnek.

Hága, szeptember 16. Az anyakirályné ma délután meglátogatta a boerok soheveningeni kiállítását, ahol *Wolmaranssal* találkozott és *Krüger* és *Steyn* egészségéről kérdezősködött. *Wolmarans* a boerok nevében örömet fejezte ki, hogy a királynő felgyógyult.

Közgazdasági táviratok.

New-York, szept. 16. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot*: New Yorkban helyben (8,1/16) 8,1/16. Szept.-re 8,61 (8,54). Decembeire 8,55 (8,41). *New-Oreán*sban helyben 8,1/16 (8,1/16). — *Petroleum*: Stand white New-Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphában 7,15 (7,15). Refined in Cases 8,50 (8,50). Credit Balances at Oil City 1,22 (1,22). — *Zsír*: Western steam 11,10 (11,10). *Rohe és Brothers* 11,25 (11,25). —

Tengeri irányzata ingadozó. — Szept.-re 66,1/2 (66,1/2). Októberre 63,1/2 (—). — Decembeire 49,1/2 (49,1/2). *Buza irányzata* állandó. — Píros ószi helyben 75,1/2 (75,1/2). Szept.-re 75,1/2 (75,1/2). Októberre — (—). Dec.-re 74, — (78,1/4). *Májusra* 75,1/2 (74,1/2) *Gabona szállítási díja* Liverpoolba 1,1/2 (1,1/2). — *Kávét*: Iair kío 7. sz. 5,1/2 (5,1/2). — Szept.-re 5,20 (5,25). Decembeire 5,45 (5,45). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3,10 (3,10). — *Cukor*: 3. — (2,1/2). — *On*: 26,57 (26,60). — *Réz*: 11,1/4—12. — (11,1/4—12,1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 16. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza irányzata* engedő. — Szept.-re 72,1/2 (73,1/2). — Okt.-re — (—). — *Tengeri irányzata* engedő. — Szept.-re 58. — (58,1/2). — *Zsír*: Okt.-re 9,82 (9,97). — *Januárra* 8,50 (8,67). — *Szalonna* short clear 11. — (11. —). — *Sertésbús*: Okt.-re 16,75 (16,90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyitlér.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Húgyhajtó hatású!

Vannak, akik könnyen emésztő! — Csakmenny! — Kapható minden gyógyszerboltban vagy a *Salvator-forrás* igazgatójánál, Esztergom. Budapest, Főraktár Édeskuty L. urnál.

Evenkinti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ

gyermekliszt

teljes táplálék csecsemők és gyomorbetegék számára legjobb hávási tejet tartalmaz.

Naponkinti tejfogyasztás 184000 liter.

Pauncz Hermann ékszerész Szabadkáról eljegyezte **Braun Adolf** egri kereskedő kedves leányát **Blankát**.

Utolsó hét!

Huzás visszavonhatatlanul e hó 21-én.

50 fillérért

50.000 korona ért. nyerhető a

Pozsonyi Kiállítási Sorsjátékon.

Sorsjegyek darabonként 50 fillérért mindenütt kaphatók. — Megrendeléseket a pénz előleges beküldése ellenében pontosan eszközöl a

Kiállítási sorsjegy-iroda

Budapest, V., Nádor-utca 16. szám.

*** AZ ÚJ ANGOL ***

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUHÁZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

KRISTALY ÁSVÁNYVÍZ

Vidékre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-Kövállalat, Budán

Dikardt betegségek elleni rendkívül gyógyító-intézet Budapest, Teréz-körtút 44. **Dr. Mitzger Tivadar** I. emelet

személyes vezetése alatt, nyitva egész nap. Elismert kiváló gyógyhatású modern intézet ideg-, nemt., vérbetegségek és gyengeségi állapotok, impotencia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikalus és gyors eredmények folytán, honorarium teljes gyógyulás után fizetendő. Prospektus és levelekre értesítési díjmentesen küld az intézet.

Tiller Mór és Társa Budapest, Váci-utca 35.

cs. és kir. udvari szállítók.

Egyéves önkéntesek részére a legolcsóbban és legelőnyösebben készíti az egyszerű felszerelést.

Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.

Egyéves önkéntesek részére sorozási és áthelyezési körvénymenteket díjtalanul küld.

Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást.

Egyéves önkéntesek részére újabban kiadott Egyenruházati Közlönynek című könyvét díjtalanul küldi.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A newyorki tőzsde. *New-Yorkból* jelentik szeptember 15-iki kelettel: Az értéktőzsde szilárdan indult abban a reményben, hogy a pénzüc megkönyvőbbül. Ez a remény azonban nem teljesült, mert a kamattól 15 százalékra és tovább is emelkedett. Rosszabbította a helyzetet az a körülmény, hogy az *Oregon South Line* kötvényekre 15 milliónyi befizetés vált esedékessé. Nagyobb szilárdaság kölcsönzött az irányzatnak az a nézet, hogy ezt az összeget megint ki fogják kölcsönözni s így újra segítené a pénzücsökön. A tőzsde szilárdan zárult, mert a sterling árfolyam hanyatlása valószínűvé tette az aranybehozatal reményét. *Részvényforgalom* 340.000 darab.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapestben* 39.— korona pénzben, 39,50 korona áruban. — *Vágóvígyi* állomásokra 37.— korona pénzben 37,50 korona áruban. — *Kassa-oderbergi* állomásokra 36,50 korona pénzben, 37.— korona áruban. — *Bécsben* a kontingentál készárú 40.— korona pénzben, 40,40 korona áruban.

Borjvásár. 1902. évi szeptember hó 16-án. (A budapesti marhavásártól vásár-pénztár részvényértékesítéstől.) Felhajtás: Belüldi élt borjú 482 db, leült borjú — db, bécsi borjú — db, — db., nővendékmárha 12 darab, bárány élt — darab, leült bárány — darab. *Árjegyzések.* — Belüldi élt borjú I. rendű 90—103 l.-ig, kivétel — II. rendű élt borjúk 80—88 l.-ig, I. kilónként, leült borjú I. r. — l.-ig, II. r. — l.-ig — l.-ig, kivétel. I. kilónként levonás nélkül. *Küldött borjúk* 52—63 l.-ig, Növendékmárha — l.-ig — l.-ig, I. r. — l.-ig, középminőségű 52—52 l.-ig, alárendelt — l.-ig, I. kilónként. *Bárány élt* — k. leült bárány — k. kivételesen ár — k.-ig páronként. — Az üzlet a kis előzetesnél jóvaltán élénk volt, az árak 6—8 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Sertésköznyvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézése.) Szeptember 16-án. Főhajtás: *Zsirsertés*, úgy mint öreg I. rendű 350 kilogramm felett — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéző 300 kilogramm felett — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, sildő — darab, malac — kilogramm — darab. *Összesen* — darab. *Hussertés* ugyanint: nehéző 300 kilogramm felett — darab, könnyű 140—300 kilogramm — darab, sildő — darab, malac 40 kilogramm — darab. *Összesen* — darab. *Főhajtás* összege 744 darab. *Előző napi maradvány* 153 darab. *Összesen* 897 darab. *Eladott* 835 darab. *Maradvány* 62 darab. A vásár irányzata közepes. — *Következő árak* jegyzettettek: *Zsirsertés*: *Öreg I. rendű* 350 kilogramm felett — fillérig, *II. rendű* 280—350 kilogramm 85—88 fillérig, *kanló* — fillérig, *silány* — fillérig, *fiatal nehéző* 300 kilogramm felett 92—96 fillérig, *fiatal közép* 220—300 kilogramm 86—94 fillérig, *fiatal könnyű* 220 kilogramm 76—84 fillérig, *sildő* — fillérig, *malac* — fillérig. *Hussertés*: *Nehéző* 300 kilogramm felett — fillérig, *könnyű* 140—300 kilogramm — fillérig, *sildő* — fillérig, *malac* 40 kilogramm — fillérig, *kilogrammonként*, *élt* súlyban.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 11884 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 3458 darab fiatal sertést, 5601 darab magyar hizott sertést és — darab nehéző sertést. *Összesen* 11886 darabot.

Az irányzat élénk volt. *Jegyzések*: *kigr.-kint* élt súlyban (a fogyasztási adó nem számítva). *Élsőrendű* sertés 102—104 fillér, kivételesen — fillér, *közép* minőségű 96—100 fillér, *könnyű* sertés 88—94 fillér, *fiatal sertés* — fillér, *sildő* 78—100 fillér.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, szeptember 16. *Mérsékelt* vételkedv mellett 26.000 métermázsa buza került a forgalomba, kezdetben szilárdan tartott árakon, zárlat felé azonban a tegnapi árakat is nehezen érték el. *Rozsban* gyengén tartott volt az irányzat. *Más gabonamérekben* nem volt árváltozás. *Eladott*: *Buza*, *Tiszavédeki*: 500 mm. 82 k. 7 K. 80 k., 1500 mm. 83 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 47 1/2 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 20 l., 100 mm. 82 5 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 42 1/2 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 85 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 55 l., 100 mm.

A miniszterek nem fogadnak.
Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 50 fillér.
Nemzeti Múzeum, Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.
Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.
Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.
Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.
Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) d. e. 9-től 1 óráig.
A földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődíj 1 korona.
Közlekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig.
Museumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.
Akadémiai könyvtár délután 3—7-ig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig d. u. 3—5-ig.
Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 50 fillér.

As Akadémia Goetheszeződja nyitva délelőtt 10—12-ig. **Magyar Kereskedelmi Múzeum**, igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület, Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti ipart csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi ügyvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 22. szám alatt.

Európában az idő változókéony és enyhe. Jelentékeny esők voltak felső Oroszországban, az Alpesek között, Oroszországban és Németország partjain.
Hazánkban is enyhébb lett az idő. Esők jobbra az ország déli felében fordultak elő.
Küldés: Lényegtelen hálvtalozással, változóan felhős idő várható, helyenkint esővel, esetleg zivattal.

A 16482. SZÁMÚ
"Vezérműves vagy vezértől nélküli forgógép"
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyerhető: **KALMAR J. mérnök**, hitos szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapest, VII. Kerepesi-út 44.

Időjelzés.
— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —
Budapest, szeptember 16.
A levegőnyomás eloszlásában lényegesebb változás nem mutatkozott.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hugyosfolyásokat és sokbort, az önfertőztetés utóhatáit, az elyengült férfierő, magömlések, a bajakór utókövetkezményeit, nőknél főherfolyást, barmeny-zire fáradt és, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és borbétegeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülés-tudós, volt oszák. kir. oszt. főorvos.
RENDELŐ naponta d. e. 10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 órától 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolhatik és gyógyeszközök gúntólóva lesz.
Bűtönek kárta vétőterem.
Ugyancsak megjelent és a szerzőnél: DR. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a némi betegségek és ezek ésszerű gyógykezeléséről című könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól besomagolva lesz elküldve, 1 ft beküldés mellett barmenre vagy 90 kr. utánvét mellet.

2122. IV. sz.

Értesítés.

A cs. és kir. hadsereg 1903. január 1-től december végéig terjedő kenyér- és zabszükséglete bérletszerű szerződésének biztosítása tárgyában 1902. október 6, 7, 8. és 9-én nyilvános árlejtés tartatik a következő helyörségek részére: Fogaras, Nagy-Disznód, Medgyes, Székely-Údvarhely, Boffalu, Szent-Péter, Hóltövény, Földvár, Feketehalom, Keresztényfalva, Vidombák, Rozsnyó, Szászváros, Erzsébetváros, Marosvásárhely és Besztercze.
Közelebbi feltételek részben a 3109. számú 1902. évi augusztus 13-iki hirdetményben, teljességében azonban ezen árlejtésre készült 1902. évi augusztus 31-iki feltétfüzetben találhatók, melyek naponta 8—12-ig a katonai ellátó-raktárnál Nagy-Szebenben, Gyulafehérvárt, Kolozsvárt, továbbá a brassói fiókraktárnál megtekinthetők.
A hirdetmények, míg a készlet tart, ingyen szolgáltatnak ki, a feltétfüzet azonban 56 fillér ellenében postán is megküldetik.
Nagyszeben, 1902. augusztus 31.
A cs. és kir. katonai ellátó-raktártól.

Az Aradi Vértanúk Albuma.
Szerkesztette: **VARGA OTTÓ.**
Arad sz. kir. városa és az aradi Kölcsey-egyesület megbízásából. Az aradi vértanúknak emelt díszes irodalmi emlék, amely az eddigieknél sokkal díszesebb kiállításban most érte meg útóik kiadását.
Rendkívül alkalmas ajándékmf.
Nyolcvanhat képpel és 6 melléklettel. Díszes albumszéri Kötésben Ára 15 kor.
Megrendelhető a **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrásy-út 21.

Hazai Általános Korona Takarékpénzár
m. Szövetkezet
Budapest, VII., Dohány-utca 20.

MEGHÍVÓ.
A Hazai Ált. Korona Takarékpénzt. mint Szövetkezet
1902. évi szeptember hó 30-án d. u. 10 órakor
BUDAPEST,
VII. ker. Dohány-u. 20. sz. I. em
saját helyiségében tartja
III-ik
rendes közgyűlését,
melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

- Napirend:**
- I. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.
 - II. A zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
 - III. A felügyelő-bizottság jelentése és határozata a felmentvény magadása hárt.
 - IV. Az alapszabályok 9. §-a alapján a feloszó I-ső évtársulattól 5 tagu lezármoló-bizottság megválasztása.
 - V. 5 felügyelő-bizottsági rendestag, 2 felügyelő-bizottsági póttag, 16 választmányi tag és 6 póttag megválasztása.
 - VI. Indítványok: Az alapszabályok 27. §-a értelmében írásbeli indítvány nem érkezett be.

Jegyzet: A szavazati igazolványok melyek a közgyűlésen való részvételhez és a szavazati jog gyakorlásához okvetlen szükségsek, a betéti könyv felmutatása ellenében szeptember hó 20-ig bezárólag a hivatalos órák alatt adatkak ki a szövetkezeti helyiségben. A mérleg az intézet helyiségében a t. tagok rendelkezésére áll.
Az igazgatóság.

VAGYON.

	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
46 Pénzkészlet			26111	52		
41-47 Kötelezvényok	790589	09				
64 Lettár	4104	62				
19 Szervezkedési k.	1549	76				
42 Nyomatványok	587	77				
32-36 Értékpapírok és letétek	3610					
59 Ingatlan	9776	87	810218	11	836329	63
					336329	63

Mérleg az 1901-1902. üzletévről.

	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
37 Az 1899. I. évtársulat vagyona a mult évről	160967	66				
48 Az 1899. I. évtársulat heti befizetése a f. évben	70844		231801	66		
33 Az 1900. II. évtárs. vagyona a mult évről	62156	48				
34 Az 1900. II. évtársulat heti befizetése a f. évben	55326		117481	48		
40 Az 1901. III. évtársulat befizetése a f. évben			80918			
50 Letétek			39298	31		
13 Óvadékok			2600			
55 Tartalékalap			5500			
46 Hitelezők			304025	80	787625	24
Átmeneti tételek						
Előre befizetett kamatok	6094	96				
Előre kifizetett kamatok	2390	39			4604	56
Nyereség					44099	82
					836329	63

Pollák Ignác, Dr. Frim Jakab, Aush Gábor, Berényi Miksa, Dr. Goldstein Adolf, Mal Manó, Somogyi Soma, Nadel Jakab, Deutsch Ignác
vezérigazg. elnök. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. pénztárnok. főkönyvelő.

Ezen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és rendben találtuk:

Vécsey Leó, Dr. Bergmann Jakab, Czuker Béla, Hirsch Lajos, Róthausner Mihály,
felügyelő b. elnök. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag.

VESZTESÉG.

	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
32-33-34 Üzleti költségek bélyeg, hiteltudósítás, világtás stb.			5947	26		
23-57 Tiszteletdíjak	11540	04				
60 Lakbér	3979	96	15520			
20 Intézeti házbér			2700			
44 Hitekkamatok	16251	21				
38 Letétkamatok	2218	66	18469	87		
28 Adó és illetékek			206	90		
Leírások						
64 Lettár 5130.77 koronának 20%o-a	1026	15				
19 Szervezkedési költs. 1721'96 kor. 10%o-a	172	30				
42 Nyomatványok 1175'54 koronának 50%o-a	587	77	1786	12	44630	15
Tiszta nyereség					44099	82
					88729	98

Veszteség nyereség számla.

	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
30 Nyereség áthozat a mult évről			162	35		
16-48 Kölcsön kamatok	51488	86				
56 Kezelési díjak	24060	96				
55 Tartalék számla	3928	76	79476	58		
62 Késedelmi bírságok			2730	37		
B, átiratási és egyéb díjak			5090	68		
18-31-36 Házbér jövedelm 1/3 évre			800		88729	98

Budapest, 1902. július 31-én.
Pollák Ignác, Dr. Frim Jakab, Aush Gábor, Berényi Miksa, Dr. Goldstein Adolf, Mal Manó, Somogyi Soma, Nadel Jakab, Deutsch Ignác
vezérigazg. elnök. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. pénztárnok. főkönyvelő.

Ezen veszteség-nyereségszámlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk:

Vécsey Leó, Dr. Bergmann Jakab, Czuker Béla, Hirsch Lajos, Róthausner Mihály,
felügyelő b. elnök. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag. felügyelő b. tag.

A mult évről maradt ... 1069 tag 3226 üzletárszszal
A számadási évben belépett ... 680 ... 2198
Összesen ... 1699 tag 6624 üzletárszszal
Időközben lezármolás folytán kilépett ... 170 ... 708
Az év végén maradt: ... 1529 tag 5316 üzletárszszal
Felmondott: ... 31 ... 126

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

Faust.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Gounod. Szövegét Goethe után írtaq Barbier és Carré. Fordította Ormay F.

Személyek:

Faust	Kerítés	Márgit	Kaczér
Mefistofeles	Szendőfi	Siebel	Payer M.
Valentin	Takács	Mártha	Válent
Wagner	Ney B.		

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

A nevelő.

Vigjáték 1 felvonásban. Írták Meilbac és Halévy. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Turquet	Dezso	Oktav	Náday
Daubertnher	Gál	Adél	Ligeti
Leontin	Paulayné		

Utána:

A bölcse.

Színmű 3 felvonásban. Írta Brioux. Fordította: Gábor Ignác.

Marsanne	Gál	Chantrel	Mihályfi
Marsanne-né	Rákosi	Az orvos	Gyenes
Grielen	Ivánfi	Apáca	Dömjén
Laurence	Márkus	Louise	Boros

Kedzete 7 1/2 óraker.

VIGSZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

A polgármester ur.

Bohózat 3 felvonásban. Írta Schönthan és Kadelburg. Fordította Zempléni P. Gyula.

Személyek:

Kovácsbázi	Hegedűs	Dr. Szeberényi	Góth
Ilona	Hunyady	Dr. Solymár	Gyűző
Agota	Lenkei	Kalmár Zsófi	Hegedűsné
Piroska	Fábián	Juci	Bálint
Gyuri	Bárdi	Vince	Kassay
Gerlefalvi	Tapolcazi		

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

A piros bugyelláris.

Eredeti népszínű dalokkal 3 felvonásban. Írta Cseregyéy Ferenc.

Személyek:

Török Mih.	Szerdahelyi	Hájas, ispán	Horváth
Zsófi felesége	Blaha	Közsa Gyurka	Vidor
Juli asszony	Izsnó	Misi postás	Ujvári
Menci	Kápolnai	1-5 kishírő	Delli
Huszárkapitány	Tollagi	2-ik	Némédi
Csillag Pál	Kiss	Öregbéres	Szilágyi
Peták	Szabó	Jóska, kocsis	KovácsK.
Boros	Marton	Egy legény	Kalocsai
Pennás, jegyző	Kovács M.		

Kedzete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

Bölcse és koporsó.

Alkalmi darab két részben, két nyílt változással. Írta Verő György.

Személyek:

Az italosmester	Boros	A jobbagy	Mátrai
A felesége	Sziklainé	A Góba	Giréth
A leánya	Bokross	A Janó	Palásthy
A legény	Iványi	Az Iczig	Sz. klai
Az inas	Lankoffi	A Panna	Angyal
A vén kuruc	Hidvéghy	A bakter	Báthory
A bellistrata	Rathonyi	A hajdu	Szabó
A testrta	Cserny		

Utána:

Varázshegedű.

Jaques Offenbach operettje, egy felvonásban.

Személyek:

Mathieu apó	Sziklai	Antal	Margó
Georgette	Szelestei		

Kedzete 7 1/2 óraker.

URANIA SZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

Nápoly.

Kedzete 7 1/2 óraker.

FOVAROSI NYARI SZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

Az édes lányka

Operett 3 felvonásban.

Kedzete 7 óraker.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 17-én.

Liselott.

Vigjáték 5 felvonásban. Írta Stobitzer Henrik. Fordította Csergő Hugó.

Kedzete 7 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Kiners-Moulin

okvilbristák

Humberty

zsonglór

Nizzai élet

nagy kiállításos ballet

és a mulattató program.

Kedzete 8 óraker.

A télikerben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

Kézimunkák

hímző-, kété-, horgoló-pamutok és selymek, nemkülönböztetve hímzőszövetek nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyparosnál

Budapest, Király-u. 4.

264 oldalú képes árjegyzékemet 2066 eredeti kézimunka-rajzzal ingyen és bérmentve küldöm.

Viktória-hímzőgép elsőrendű 6 korona.

Point-Lace szalagok rendkívül nagy választékban vannak rakatáron.

Mintákál szivesen szolgálók.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek: különféle ideg- és gerincbajok, almatlanság, szédülés, gyengeségi állapotok, a nyomor és belek renyhesége, ideges szívbetegségek stb. — Gyógykezelés: A tudományos vizsgálatomod eljárásain kívül, szesnavas fürdők (szibabajok számára), fanyfürdők (elhízások és csontos bántalmaknál), az elektroizomias minden faja (krampolizáció, faradizáció, franklinizáció), masszázss stb. — A különféle vizsgálatmódoók kívánatra saját lakásan is eszközölhetnek kiképzett szolgálatmólyzet által.

Árak mérsékeltek. Prospektus kívánatra.

Talán Angliában volt az idén?

Kérdik minduntalan azon uraktól, kik a modern szabásu és feltűnő elegáns szürkés fekete Raglan felöltőket és öltönyöket viselik... Holott ezen izléses angol ruhák a Neumann M. cs. és kir. udv. szállító férfi-, fiu- és gyermekruha telepéből (Budapest, IV., Muzeum-körut 1.) származnak.

Most jelent meg!

Latin-magyar Zsebszótár

középiskolák számára.

Szerkesztette:

SCHMIDT JOZSEF

Állami főgymn. tanár.

I. rész: Latin-magyar.

II. rész: Magyar-latin.

Egy-egy rész csinos vászonkötésben 2 korona.

Mindket rész egy erős félbőr-kötésben 4 korona.

A Schmidt József-féle latin-magyar zsebszótár aránylag kis helyen mindazt nyújtja, a mire a tanulónak szüksége van. Schmidt szótár nem hagyja a tanuló kérdéseit csaknem felelet nélkül, mert előtte éppen csak a kérdések lebegtek folyton munkája készítésénél. Minden egyes szóalkon meglátászik, hogy a környező felelt görnyedő tanulóra gondol a szerző, ennek a szemérvél igyekszik látni, és egy arra gondol, hogy annak munkáját könnyítse.

Meg vagyunk győződve, hogy ezt a szaktanárokt is fel fogják ismerni és úgy a tanítás, mint a tanuló szempontjából maguk fogják legjobban előmozdítani az értékes munkának gyors elterjedését. Ez a munkánk annál könnyebb lesz, mert a diákos vászonkötés, nyomdánk is szép kiállítású, a szöveg névzó kollektív betűkkel szedett szótár egy-egy résznek ára mindössze 2 korona.

Megjelent és kapható az „ATHENAEUM” irod. és nyomdai részvénytársulatnál Budapesten, VII., Kerespeti-ut 54. sz.

THE ENGLISH CLOTHING COMPANY.

26 Károly-körut

KOCH Testvérek

Budapest legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza

Károly-körut 26. szám.

Óriási választék férfi- és gyermekruhákban, el nem ért versenyeségben. Olcsó szabott árak. Korszerű izlés, csakis kipróbált jó minőségű gyapjuszövetek.

Koch-féle Raglan 1862. évben.

Koch-féle Raglan 1902. évben.

Butor

csak jó minőségű.

Hálószoba. Kredenc, szőnyegdívaq, asztal, szék, íróasztal, könyvtársékány, őrí fotelék, ostromán, szalonberendezés, tükörök, úgy egyenként is, nagyon olcsón, eladás nagyban és kicstinyben. Vidőkre gondosan csomagolva, biztosítva. Csak VI. Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó butoriparosnál.

Ha sorozgyei áldogban vanok és sokra magasabb kölcsönökön, forduljon

BEFFELD JÓZSEF

bankházhos Budapest, Károly-körut 1. szám. Alapítástott 1874.

Magy. kir. államvasutak. 123583/902. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben, illetőleg 1905. év végeig szükséges lámpa és lámpasáklatrészek szállításának biztosítását önjárván, esiránt nyilvános pályázatot hirdető. Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 27. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályához betorjesztendők, a bánatnyak pedig f. évi szeptember hó 20-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpenztáránál letendők.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a szállítási feltételek a magy. kir államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73. sz.) megtekinthetők. Budapest, 1902. aug. hó. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vig. színház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	A windsori vig nók	Francillon	Rodostó	Egy görbe nap	Bölcse és koporsó Varázshegedű
Péntek	Zárva	Szigetvári vtertanuk	Rodostó	Kossuth Lajos	Bölcse és koporsó Aranylakodalom
Szombat	Hunyadi László	Coriolanus	d. u. Az órnagy ur Rodostó	Kossuth Lajos	Bölcse és koporsó Aranylakodalom
d. u. Vasárnap este	Hoffmann meséi	Coriolanus	Rodostó	Kossuth Lajos	Bölcse és koporsó Aranylakodalom

SZABÓ ISTVÁN és TÁRSA

fűszer-, csomagó- és bor-üzlete Erdélyi különlegességek raklára. Balatonmelléki és erdélyi bor raklár. Budapest, VIII., József-körut 16. sz. TELEFON 50-04. szám. A „SZŐLŐFORRÁS”-hoz. 5 kiló mészócs balatonmelléki csomagó szőlő — 2 kor. 40 fill. 1 kiló mészócs balatonmelléki csomagó szőlő — 52 fill. 5 kiló mészócs Oportó — 2 kor. 1 kiló mészócs Oportó — 44 fill.

Az angol király Budapesten!

Chamberlain-kabát
48 kor. fejjebb.

Az angol király Budapesten
IV., Károly-körút 16.

IV. KER., KÁROLY-KÖRÚT 16. SZÁM.
KLEIN ÉS SCHWARZ férfi-szabók.

A főváros legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha áruháza

Különlegességek ANGOL- és SKÓT-szővetekben.
Külön MÉRTÉKOSZTÁLY.

Olcsó árak.

Angol koronázási öltöny
36 kor. fejjebb.

Az angol király Budapesten
IV., Károly-körút 16.

Nincs többé sérv! 10.000 korona jutalom

annak, ki az én műszorem alkalmazása mellett, sérvétől teljesen meg nem szabadul. — Legnagyobb kitüntetés, szernyi köszönőiratok, Tesák ingyenbrosurát kérni. Dr. Reimann-tól, Valkenberg 152. sz. Hollandia. Miatán külföldi levelek 25, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendő.

A 16385. számú
„Ruha- és melltartó“
c. magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad — Felvilágosítás nyerhető:

Kalmár J. mérnök, hitves szabadalmi ügyvivő irodájában
Budapestben, VII., Kerepesi-ut 44. szám

Szerzése be cipő- és csizma-szükségletét náram, mert dacára annak, hogy rendkívül olcsó, a mellett szép és tartos, nem haszonra dolgozom, hanem hogy 3 emeletes saját házamban, hol több száz munkás dolgozik, azoknak aljandó munkát adjak

Jöjjen győződjek meg az árak olcsóságáról.

- Erdős bagariabőr sima, háromsoros talp 3.—
- Erdős bagariabőr zergebőr betéttel 3.—
- Erdős bagariabőr posztóval melegebbéssel 3.50
- Oroszleánk posztóval 3.70
- Chevranné, fűzős vagy egüges, keztyűbőrzár 4.—
- Himalája rozgali csizma, bőrtalp-aszók 2.50
- Himalája rozgali cipő 1.50
- Pimórcipő elő enggál, fekete vagy barna 1.30
- Bársonyos bőrszékű cipő 50 krajcárral drágábbak.
- Bagariá csizma, háromsoros talp, 7.—
- Hálina csizma, nomez béleléssel, nyolcvig bőrtel 5.—
- Női zergebőr, egüges vagy fűzős 3.—
- Zergebőr, egüges vagy fűzős, posztó szálral 3.—
- Oroszleánk, egüges vagy fűzős posztó szálral 3.50
- Keztyűbőr, finom kivétel, egüges vagy fűzős 3.50
- Chevranné, fűzős megáns 3.50
- Himalája töl. kamócipő bokáig érő 1.50 2.—
- Női zergebőr csizma 6.—, zergebőr hálina szálral 4.50
- Cipő-ruk az árjegyzék szerint választandók, víztől megrendelőknél sokkal szebbet küldök, mintha személyesen választotta volna. Nemteljesítés esetén a cipőt vagy csizmát kicserélem vagy a pénzt levonás nélkül visszadom.

A mértékötletnél elegendő, ha papliraipa állva a láb koronáját lerajzoljuk.

Agulár Dávid BUDAPEST VII. KER., Erzsébet-körút 6. sz.

Titkos betegségek szakorvosa

GYANAGI, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajto szenvedőknek, 20 éves korbánál és magán-gyakorlati tapasztalatainnal legva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvosdoktor
gyógyít férfiakknál és nőknél foglalkozást szavaz néktil mindennemű bármily régi kóros

Nemi betegségeket
ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizeleési bajokat, bujakeros sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglepő biztos eredményvel gyorsan a legjobban módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. 1. o.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön váróterem. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

Urak!
Salaperlen

(Salacetolsont olaj)

Salacetol 0-09 Ol. Santali ostán 0-21 — így hívják a legújabb fellömlőhatatlan szert a titkos betegségek minden neménél 4-15 koronáért bérmentve küldi egy kis üveget 50 kapszulával. Haktár Ausztria magyarországi részére Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Andrássy-ut 35. és Király-utca 12. valamint minden gyógyszerárban.

18610. számú
„Szabályozó szerkezet automobil járművek motorai számára“
címu, 1899. Április 7-ről kelt magyar szabadalmára
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. N. 5689“ alatt további-
tás végett **Mosse Rudolphhoz** Bécs I., Sellenstrasse
2. intéződnök.

SPECIALISTA

sérvkötőkben!
Keleti J. orthopédiai műtészete ajánlja minden sérvben szenvedőknek a legújabb és modern szerkezetű 1900. évből és kir. szabadalmazott sérvkötőjét. Nem csúszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülm minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu Kétoldalu
12 korona, 24 korona
Kétféls cs. és kir. szabad. gummi-sérvkötő, éjjeli használatra igen ajánlható. Árak: Egyoldalu Kétoldalu 10.— 20.—

Gyármban teljes jótállás mellett készítenek továbbá: jász- és táncgömb, műfüzők, ferdénötök, reször, műlábak és kezek, hűtőkész, göröser-háziárak stb. stb.

Valódi francia gummi-kötő-
legességek eredeti párisi
eszmogolásban

Illusztrált árjegyzéket titkoktartás mellett ingyen küld szét!

KELETI J. orvos-szébeszeti mű- és köt-szer-gyára (alap. 1878.)
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

STANDARD életbiztosító-társaság
Edinburghban (Angolhon.)
—Alapított 1825-ben.—

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Evi bevétel	Korona 31,800,000
Kintant nyereségnyrészek	170,000,000
Vagyon	249,300,000
Halálesetek folytán kifizetve	500,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad vállalkóvénység. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad haburbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

UTOLSÓ HÉT!!!

Huzás visszavonhatatlanul e hó 21-én.

50 fillérért

50.000

korona érték nyerhető

a Pozsonyi Kiállítási Sorsjátékon

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Megrendeléseket a pénz előleges beküldése ellenében pontosan eszközöl a **Kiállítási Sorsjegy Iroda Budapest, V., Nádor-utca 16. szám.**

50 fillérért 50.000 korona.

UTOLSÓ HÉT!

Különös határozmányok.

Az állomásokra nézve, melyeken a bérleti időtartam alatt ezred- vagy dandár-összpontosítások (a lovasságnál osztály-összpontosítások is) tartatnak, illetőleg szabadságolt lovak bevonultatnak, a bérletnyertes köteles a származó nagyobb szükségletet és az esetleg engedélyezett pótlékokat a szerződött árak mellett szállítani.

Székesfehérvár, Szolnok, Kaposvár, Kecskemét, Szabadka és Zombor állomásokra nézve a vállalkozók kötelesek azon többletet, mely az 1903-ik évben beidézett szabadságosok, tartalékosok és póttartalékosok által származik, a bérleti árak mellett szállítani.

A bérletnyertesek kötelesek az átvonuló csapatok szükségletét a feltételei füzet IV. pont, I. bekezdés, A—a) határozmányja értelmében kiszolgáltatni.

Valamennyi állomáson a kenyérnek készítése ott helyben esz- közlendő.

A katonakenyér két 700 gr. adagos cipókban állítandó elő. A kétadagos cipóknak térszában 1800 grammot és kisütve 1400 grammot kell nyomnia.

A kézvényelések a szükségleti helyeken a kenyér és zabra nézve ötnaponként törzének.

A zab, ha az a csapat érdekében áll, a cs. és kir. hadtest- hadbizottság jóváhagyása mellett kivételesen 10 vagy 15 napra is kézvényelhető.

A felvételezési helyiségek 1-9 km.-nél a laktanyától számítva, távolabb ne legyenek. Ha mindemellett ez távolabb volna, akkor

a szállító köteles a kenyeret és zabot a szükségleti helyekre további díjazás nélkül elfuvarozni.

A zabszállító, a szállítandó zab megvizsgálása céljából, raktárban lehetőleg egy jó állapotban levő szélrostat tartson készletben.

Ajánlatok ki nem irt cikkekre, továbbá ajánlatok, melyek hosszabb időre, mint a kiirt szállítási időtartamra szólnak, felté- lenül és azonnal visszautasítottak, és ajánlatok a tárgyalás rák- övetkező napjától kezdve 14 napnál rövidebb ímpegneval, nem vétet- nek tekintetbe.

Ezenkívül a tárgyaló-bizottság részéről mindazon ajánlatok nem vétetnek tekintetbe, melyeken egy és ugyanazon cikknél a kiirt biztosítási időtartamának egyes szakaira, különböző ajánlatok tétettek.

A terményeknek általános mozgósítás esetén való kiszolgáltatá- sára nézve, a szállítási feltételek füzetének XXVII. pontjára külön- sen utaltatik.

Azon esetben, ha valamelyik állomáson a szállító, vagy a vele érintkezésben álló személyzetnek lovai között ragályos betegség ütne ki, a katonai igazgatásnak jogában álland, a fenforgó ragályveszélyes állapotokról kiállított katonai állatorvosi bizonyítvány alapján, a ló- állománynak — az igazolt szükség tartamára — a szükséghez ké- pest esetleg más járványmentes állomásról való szállítás utjání éljel- mezése iránt intézkedni: a nélkül, hogy a szállítónak valamely kár- talanításra igénye származnék abból, hogy a lótap ezen időre nem tőle vétetett fel.

Általános határozmányok.

1. A tárgyalások mindenkor 10 óraker délelőtt bizottságilag tar- tatnak meg, melyhez kizárólagosan írásbeli ajánlatok fogadtatnak el.

2. Az 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boríték alatt, az előirt bánatpénzekkel együtt, külön boríték alatt való csatolása mellett, az illető állomás szükségletének tárgyalására kitű- zött napon, legkésőbb délelőtti 10 óráig kell a tárgyaló-bizottsághoz beérkezniök; későbbben érkező, vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűkkel irt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűkkel írott ár fog helyesnek tekintetni.

3. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezettségben már álló vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát, a kereskedelmi- és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje nem volna és pedig az ipart és kereske- delmet űző az 1-ső fokozatu politikai hatóságok által, a gazdaság- gal foglalkozó nem bejegyzett pedig a gazdasági egylet által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartozik.

Az ilyen bizonyítványok nem az ajánlattevő, hanem a fel- sorolt hivatal vagy egyesület által a tárgyaló-bizottsághoz hivatalo- san juttatandók.

Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. Ezen bizonyítvá- nyokból a szállítási képesség terjedelmének ki kell tűnnie.

4. A tárgyalásokra nézve a Budapesten, illetőleg Székesfehé- várott, 1902. évi szeptember hó 7-én kelt hivatalos két példányban

kiállított feltételek füzetének határozatai mérvadó; Ezek betekinthetők a cs. és kir. 4. hadtest hadbizottságánál, a budapest és székesfehé- vári cs. és kir. élelmezési raktároknál, naponta délelőtt 9 órától 12-ig.

Az ezen szállítási feltételek füzetében foglalt feltételek betartá- sára minden ajánlattevő az ajánlat benyújtásával már kötelezve van. Ezen szállítási feltételek füzetei az előbb említett élelmezési raktáraknál nyomtatott ivenként 8 fillérért el is adatnak.

5. Községek és termelők a bánatpénz letételétől mentesek; de ajánlataikért s az ezekben elvállalt kötelezettségeikért, úgy mint más vállalkozók, szavatolni tartoznak.

6. Az élelmi cikkeknak az állomáshoz tartozó helyiségekbe való elfuvarozására nézve, a feltételei füzet XVII. pontja értelmében, nem- különben feltételei füzet X. pontja értelmében az élelmi cikkeknak azon osztályokhoz való elfuvarozására nézve, melyek alatt a szállí- tók raktáraitól 1-9 kilométernél nagyobb távolságra esnek, külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már befoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznának, akkor ezek közül az, ki az illető cikke szállítását elnyerte, előnyben részesül.

7. Az ajánlkozók a hadigazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvény- végycikk 314. és 315. §§-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról.

Kelt Budapest 1902. évi szeptember hó 7-én.

A cs. és kir. 4. hadtest intendánsága.

Ajánlati minta.

1 korona
bélyeg

En alulirt az 1902. évi szeptember hó 7-én 6278. sz. a. kelt hirdetmény alapján ezen **) ajánlatommal kötelem magam- mat, hogy az N. állomásra nézve:

a kenyérnek 840 grammos adagját 1400 grammos cipókban kisütve f, szóval fillérért

a zabnak 4200 grammos adagját f, szóval fillérért

1902., (1903.) évi hó 1-től 1903. évi hó végéig terjedő időtartamra szállítom, továbbá az átvonuló élelmezést is a gyakorlatokhoz bevonuló szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek, valamint átvonulások részére, az előkészített feltételei füzet illető pontjai értelmében kiszolgáltatatom és ezen ajánlatért a külön borítékban csatolt (vagy az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen összesen korona bánatpénzzel kezkeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerném, hogy legkésőbb 14 nappal az ez iránti hivatalos értesítés után, bánatpénzemet a 10 százaléknai óvadék erejéig kiegészítenem. s ha ezt elmulasztanám, a had igazgatását feljogosítom arra, hogy ezen kiegé- szítést a kijáró keresetemből való levonás utján oszkoztöltesse. Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken kívül a tárgyalásra előkészített feltételei füzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N. nek N.-ben kelt, ide mellékelt értesítőse szerint a megbízhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyítvány közvetlenül az nek fog átküldeteni.

Kelt N. ben, 1902. hó n.

N. N. (vezeték- és keresetnév, lakhely, megye.)

Megjegyzés.

Az ajánlat lepecsételendő és borítékára irandó:

„Ajánlat az 1902. évi szeptember hó 7-én kihirdetett s 1902 hó n tartandó tárgyaláshoz.”

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő.

**) Ezen helyon olyan esetben, midőn az ajánlattevő az illető ajánlatot kizárólag összesetnek kívánja tekinteni, az „összetes” szó be- szurandó, mert minden ajánlat, mely ezen toldalékok nélkülöz, nem összesetnek tekintetik.

Utánnomás nem díjazatik!

Minden eszo egyzseri beiktatasa nonpareille betukbol 4 fill. Vastagabb betukbol 8 filler.

HIRHETESEK

A hirdetesekre dijonentesan ad felvilagositast a kiadohivatal: Jozsef-kortut 18. szam.

Levelelbi tudakozodarsa ingyen adunk felvilagositast, csak a valaszra szukseges belyeget kol mellkelni. Tudakozodasoknal a hirdetes eszmat a kiadohivatallal mindig kozelni kell.

Apró hirdetések... apró hirdetések és eredeti nyelvi... apró hirdetések és eredeti nyelvi...

Breuer nővérek... Breuer nővérek... Breuer nővérek...

Deutsch Miksáné... Deutsch Miksáné... Deutsch Miksáné...

Eckstein Bernát... Eckstein Bernát... Eckstein Bernát...

Engelmann Mór... Engelmann Mór... Engelmann Mór...

Frank Pál... Frank Pál... Frank Pál...

Fischer J. D... Fischer J. D... Fischer J. D...

Goldberger A. V... Goldberger A. V... Goldberger A. V...

Goldner Jozsefné... Goldner Jozsefné... Goldner Jozsefné...

Goldruber Mór... Goldruber Mór... Goldruber Mór...

Hassenstein és Vogler... Hassenstein és Vogler... Hassenstein és Vogler...

Jambrikovits... Jambrikovits... Jambrikovits...

Kernber Zsófia... Kernber Zsófia... Kernber Zsófia...

Leopold Gyula... Leopold Gyula... Leopold Gyula...

Mosse Rudolf... Mosse Rudolf... Mosse Rudolf...

Mezei Antal... Mezei Antal... Mezei Antal...

Nemetsek A. J... Nemetsek A. J... Nemetsek A. J...

ff. Nagel Ottó... ff. Nagel Ottó... ff. Nagel Ottó...

Rohoncz Hanna... Rohoncz Hanna... Rohoncz Hanna...

Sikráy Sám... Sikráy Sám... Sikráy Sám...

Soprony V... Soprony V... Soprony V...

Szántó Mór... Szántó Mór... Szántó Mór...

Schwarz József... Schwarz József... Schwarz József...

Schönwald Ferenc... Schönwald Ferenc... Schönwald Ferenc...

Tencer Gyula... Tencer Gyula... Tencer Gyula...

Toldi Lajos... Toldi Lajos... Toldi Lajos...

Wolfsen Jakab... Wolfsen Jakab... Wolfsen Jakab...

Zsiper és Könyv... Zsiper és Könyv... Zsiper és Könyv...

Minden... Minden... Minden...

Nem értem!... Nem értem!... Nem értem!...

KERESLET... KERESLET... KERESLET...

Andrássy ut... Andrássy ut... Andrássy ut...

Lánchíd... Lánchíd... Lánchíd...

Teljesen árva... Teljesen árva... Teljesen árva...

KERESLET... KERESLET... KERESLET...

Teljesen árva... Teljesen árva... Teljesen árva...

KERESLET... KERESLET... KERESLET...

Középiskola... Középiskola... Középiskola...

Középiskola... Középiskola... Középiskola...

Középiskola... Középiskola... Középiskola...

Flatal... Flatal... Flatal...

Nevelőnk... Nevelőnk... Nevelőnk...

A közeled... A közeled... A közeled...

Egy oltos zongorát... Egy oltos zongorát... Egy oltos zongorát...

Intelligens... Intelligens... Intelligens...

Segény... Segény... Segény...

Gabonakereskedők... Gabonakereskedők... Gabonakereskedők...

Polgári lakókat... Polgári lakókat... Polgári lakókat...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Fedrázást... Fedrázást... Fedrázást...

Úgyes... Úgyes... Úgyes...

Egy tanulóca... Egy tanulóca... Egy tanulóca...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Singer-varrógépek... Singer-varrógépek... Singer-varrógépek...

Gyönyörű szép... Gyönyörű szép... Gyönyörű szép...

Szabóné... Szabóné... Szabóné...

Nászajándékok... Nászajándékok... Nászajándékok...

Füszerekkereskedés... Füszerekkereskedés... Füszerekkereskedés...

Technikus... Technikus... Technikus...

Füszerekkereskedés... Füszerekkereskedés... Füszerekkereskedés...

Egy ügyes... Egy ügyes... Egy ügyes...

Tanárjelölt... Tanárjelölt... Tanárjelölt...

Instructori... Instructori... Instructori...

Rosorhodók... Rosorhodók... Rosorhodók...

Butorok... Butorok... Butorok...

Csemegeszőlő... Csemegeszőlő... Csemegeszőlő...

Videkiek... Videkiek... Videkiek...

Nagyvendég... Nagyvendég... Nagyvendég...

Szálloda... Szálloda... Szálloda...

Kerékpár... Kerékpár... Kerékpár...

Csinos utca... Csinos utca... Csinos utca...

Eladó uriak... Eladó uriak... Eladó uriak...

Veszek... Veszek... Veszek...

FRIED A... FRIED A... FRIED A...

Angol tapéta... Angol tapéta... Angol tapéta...

Artyékek ingyen... Artyékek ingyen... Artyékek ingyen...

Sérvkötők... Sérvkötők... Sérvkötők...

valódi angol rugó... valódi angol rugó... valódi angol rugó...

Magy. kir. Államvasutak... Magy. kir. Államvasutak... Magy. kir. Államvasutak...

Hihetetlen... Hihetetlen... Hihetetlen...

és mégis igaz... és mégis igaz... és mégis igaz...

Schäffer József Miklós... Schäffer József Miklós... Schäffer József Miklós...

Sérvkötők... Sérvkötők... Sérvkötők...

valódi angol rugó... valódi angol rugó... valódi angol rugó...

Magy. kir. Államvasutak... Magy. kir. Államvasutak... Magy. kir. Államvasutak...

Hihetetlen... Hihetetlen... Hihetetlen...

és mégis igaz... és mégis igaz... és mégis igaz...

Schäffer József Miklós... Schäffer József Miklós... Schäffer József Miklós...

Sérvkötők... Sérvkötők... Sérvkötők...

valódi angol rugó... valódi angol rugó... valódi angol rugó...

Magy. kir. Államvasutak... Magy. kir. Államvasutak... Magy. kir. Államvasutak...

Hihetetlen... Hihetetlen... Hihetetlen...

és mégis igaz... és mégis igaz... és mégis igaz...

Schäffer József Miklós... Schäffer József Miklós... Schäffer József Miklós...

Mielőtt... Mielőtt... Mielőtt...

férő, fu- vagy gyermek... férő, fu- vagy gyermek... férő, fu- vagy gyermek...

Butorvevők... Butorvevők... Butorvevők...

és jegyeseknek... és jegyeseknek... és jegyeseknek...

asztalos és kárpitos... asztalos és kárpitos... asztalos és kárpitos...

butorcég... butorcég... butorcég...

SÁRKÁNY és SCHÜTZ... SÁRKÁNY és SCHÜTZ... SÁRKÁNY és SCHÜTZ...

Bpest, Erzsébet-körtut 12... Bpest, Erzsébet-körtut 12... Bpest, Erzsébet-körtut 12...

A New-Jork kávéházak... A New-Jork kávéházak... A New-Jork kávéházak...

és tart ezen időponttól... és tart ezen időponttól... és tart ezen időponttól...

számitandó 3 év után... számitandó 3 év után... számitandó 3 év után...

vagyis 1906. év január... vagyis 1906. év január... vagyis 1906. év január...

Ezen vendégül bérlettel... Ezen vendégül bérlettel... Ezen vendégül bérlettel...

jár az I-II. osztály... jár az I-II. osztály... jár az I-II. osztály...

és külön étteremben a III... és külön étteremben a III... és külön étteremben a III...

osztályú váró- és étterem... osztályú váró- és étterem... osztályú váró- és étterem...

ben, továbbá nyáron az... ben, továbbá nyáron az... ben, továbbá nyáron az...

I. és II. osztályú étterem... I. és II. osztályú étterem... I. és II. osztályú étterem...

elől peronrezen való... elől peronrezen való... elől peronrezen való...

étel- és italraállítás... étel- és italraállítás... étel- és italraállítás...

igazán kiváló a vendég... igazán kiváló a vendég... igazán kiváló a vendég...

szoba, egy pincérszoba... szoba, egy pincérszoba... szoba, egy pincérszoba...

egy főzőkonyha, egy tá... egy főzőkonyha, egy tá... egy főzőkonyha, egy tá...

láló, egy óráskamra... láló, egy óráskamra... láló, egy óráskamra...

és egy mosogatóbiláló... és egy mosogatóbiláló... és egy mosogatóbiláló...

lakás; továbbá egy tála... lakás; továbbá egy tála... lakás; továbbá egy tála...

gyaló és konyha és... gyaló és konyha és... gyaló és konyha és...

egy mosogató, végül 3... egy mosogató, végül 3... egy mosogató, végül 3...

szobor, egy mosókonyha... szobor, egy mosókonyha... szobor, egy mosókonyha...

és egy jégverem haszná... és egy jégverem haszná... és egy jégverem haszná...

Az I. koronás belyegek... Az I. koronás belyegek... Az I. koronás belyegek...

és ajánlat a Pécs állomá... és ajánlat a Pécs állomá... és ajánlat a Pécs állomá...

lomon levő vendégül... lomon levő vendégül... lomon levő vendégül...

üzlet bérbevetésére 25884... üzlet bérbevetésére 25884... üzlet bérbevetésére 25884...

02. számhoz* felirattal... 02. számhoz* felirattal... 02. számhoz* felirattal...

előt, börtörökbe zárt... előt, börtörökbe zárt... előt, börtörökbe zárt...

és lepeleztet, nemkülön... és lepeleztet, nemkülön... és lepeleztet, nemkülön...

ben a kelt okmányokkal... ben a kelt okmányokkal... ben a kelt okmányokkal...

szerezett ajánlatok 1902... szerezett ajánlatok 1902... szerezett ajánlatok 1902...

évi szeptember hó 30-án déli... évi szeptember hó 30-án déli... évi szeptember hó 30-án déli...

12 óráig a magy. kir. áll... 12 óráig a magy. kir. áll... 12 óráig a magy. kir. áll...

lamvasutak zágriai üzlet... lamvasutak zágriai üzlet... lamvasutak zágriai üzlet...

vezetéséhez (Ferenc... vezetéséhez (Ferenc... vezetéséhez (Ferenc...

József-ter 9. Géczi... József-ter 9. Géczi... József-ter 9. Géczi...

Magyar... Magyar... Magyar...

Könyvtár... Könyvtár... Könyvtár...

Szerkesztő: Radó Antal... Szerkesztő: Radó Antal... Szerkesztő: Radó Antal...

Egy-egy szám 30 fillér... Egy-egy szám 30 fillér... Egy-egy szám 30 fillér...

Minden fizet egyenként... Minden fizet egyenként... Minden fizet egyenként...

kapható: Kicsajka... kapható: Kicsajka... kapható: Kicsajka...

Lampelr. (Wolffner F. és fia)... Lampelr. (Wolffner F. és fia)... Lampelr. (Wolffner F. és fia)...

ca. és kir. udv. könyv... ca. és kir. udv. könyv... ca. és kir. udv. könyv...

Budapest, Andrássy-ut 21... Budapest, Andrássy-ut 21... Budapest, Andrássy-ut 21...

Történelmi, irodalom- és mű... Történelmi, irodalom- és mű... Történelmi, irodalom- és mű...

történeli, bölcsészeti, ter... történeli, bölcsészeti, ter... történeli, bölcsészeti, ter...

vezetudományi, szónoki... vezetudományi, szónoki... vezetudományi, szónoki...

munkák és utalások... munkák és utalások... munkák és utalások...

Id. Abrányi Károly... Id. Abrányi Károly... Id. Abrányi Károly...

magyar nyelvvel. (175)... magyar nyelvvel. (175)... magyar nyelvvel. (175)...

Angyal Ádám, Bethlen Gábor... Angyal Ádám, Bethlen Gábor... Angyal Ádám, Bethlen Gábor...

elcs. Képekkel. (133)... elcs. Képekkel. (133)... elcs. Képekkel. (133)...

Anonymous. Béla Király... Anonymous. Béla Király... Anonymous. Béla Király...

magyar nyelvvel. (175)... magyar nyelvvel. (175)... magyar nyelvvel. (175)...

Apor Péter. Metamorphosis... Apor Péter. Metamorphosis... Apor Péter. Metamorphosis...

Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)...

Aldassy Antal. Pázmány Péter... Aldassy Antal. Pázmány Péter... Aldassy Antal. Pázmány Péter...

élet. Képekkel. (68)... élet. Képekkel. (68)... élet. Képekkel. (68)...

Benedek Elek. (138)... Benedek Elek. (138)... Benedek Elek. (138)...

Cicero. Az öregúr. (65)... Cicero. Az öregúr. (65)... Cicero. Az öregúr. (65)...

Cornelius Nepos. Híres férfiakról. (201)... Cornelius Nepos. Híres férfiakról. (201)... Cornelius Nepos. Híres férfiakról. (201)...

Cseregyi Mihály. História. (120)... Cseregyi Mihály. História. (120)... Cseregyi Mihály. História. (120)...

Ésküdtörök és esküdtörök... Ésküdtörök és esküdtörök... Ésküdtörök és esküdtörök...

Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)...

Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király...

élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)...

Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák...

Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)...

Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király...

élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)...

Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák...

Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)...

Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király...

élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)...

Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák...

Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)... Magyar nyelvvel. (175)...

Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király... Falk Miksa. Frisbet király...

élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)... élet. Képekkel. (133)...

Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák... Faldy F. A. Téli Éjszakák...